

Ontwerp Jaarstukken 2024

Inhoudsopgave

DEEL 1 Jaarverslag	3
1 Inleiding	3
2 Jaarrekening in één oogopslag	4
3 Realisatie programma's	6
3.1 Programma Toetsing en Vergunningverlening	6
3.2 Programma Toezicht en Handhaving	9
4 Paragrafen	15
4.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing	15
4.2 Financiering	17
4.3 Bedrijfsvoering	17
4.4 Openbaarheid	20
4.5 Onderhoud kapitaalgoederen	21
DEEL 2 Jaarrekening	22
1. Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	22
2. Rechtmatigheidsverantwoording	25
3. Balans	26
3.1. Toelichting op de balans	27
4. Overzicht van lasten en baten	31
4.1 Toelichting overzicht van lasten en baten	31
5 Nacalculatie en deelnemersbijdragen	34
6 Overzicht incidentele lasten en baten	36
7 Wet normering topinkomens	38
8 Besluit Algemeen Bestuur	39
DEEL 3 Bijlagen	40
Bijlage 1. Baten en lasten per taakveld	40
Bijlage 2. Kerngegevens en bestuursstructuur	41
Bijlage 3. Kwantitatieve verantwoording realisatie programma's	42
1 Programma T&V	42
2 Programma T&H	49
3 Raming en realisatie werkplan T&V en T&H	53
4 SiSa-bijlage	55
5 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	56
6 Begrippen- en afkortingenlijst	57

DEEL 1 Jaarverslag

1 Inleiding

Het afgelopen jaar was het eerste jaar onder de Omgevingswet en het Digitale Stelsel Omgevingswet (DSO). Zou het op 2 januari allemaal werken was de prangende vraag in heel vergunningverlenend Nederland? Gelukkig bleek al het uitstel tot een werkbaar DSO geleidt te hebben. Natuurlijk het DSO is niet wat ons en onze inwoners en bedrijven is voorgespiegeld maar het werkt wel. De aanvragen kwamen binnen en de voorspelde rampspoed kwam niet uit. We konden 'gewoon' aan de slag. Nu is de Omgevingswet één van de grootste wetgevingsoperaties van ons land en dat blijft niet zonder gevolgen. We moeten wennen en veel is net even anders geregeld om zelfs helemaal veranderd. En dat heeft impact op ons werk. Alles duurt langer of vraagt net iets meer uitzoeken. Ervaren medewerkers die op hun jarenlange ervaring konden vertrouwen moesten weer terug in het wetboek. Welk artikel is het geworden en hoe heeft de wetgever dit bedoeld? Na een jaar kunnen we constateren dat we het onder de knie hebben maar nog niet alles is bekend. Zorgelijk is het gemis van feitcodes door alle veranderingen. We kunnen nu minder boetes opleggen en dat komt de handhaving niet ten goede. Met name bedrijven die vaak overtredingen pleegden pakten we daar adequaat mee aan. Laten we hopen dat het ministerie dit weer oppakt en de wetgeving aanpast zodat feitcodes die verdwenen zijn weer terugkomen.

Een mooie mijlpaal in 2024 is dat de deelnemers gezamenlijk hebben gewerkt aan het Koersplan 2024 - 2028 dat in januari 2025 is vastgesteld door het algemeen bestuur. Het is goed om te zien dat we gezamenlijk zicht hebben op alle ontwikkelingen en dat we ook gezamenlijk bepaald hebben waar het heen moet met ODH. Dat geeft vertrouwen in de toekomst. We hebben intensief met al onze deelnemers aan dit resultaat gewerkt en daarmee de onderlinge verbanden versterkt. Nu nog de financiering regelen voor het gewenste uitvoeringsniveau van het Koersplan. Dat vraagt van onze deelnemers extra middelen en de tijd daarvoor is bepaald niet gunstig. Met elkaar vinden we ook voor dit vraagstuk vast wel weer oplossingen.

Het Interbestuurlijk Programma VTH-stelsel (kortweg IBP) waarmee gestreefd wordt naar meer robuuste Omgevingsdiensten is beëindigd met de dag van de leefomgeving. De balans kan voorzichtig opgemaakt worden. Veel is in kaart gebracht maar nog meer moeten nog worden uitgevoerd en ingevoerd. Het is voor het VTHA-stelsel noodzakelijk dat dit ook gebeurd anders blijven er te veel zwakke schakels in ons VTHA stelsel.

De jaarrekening 2024 sluit met een batig saldo van € 692.303. Doordat er ook dit jaar weer veel additionele opdrachten zijn gegeven zijn er tot op laatst van het jaar extra middelen binnengekomen. Middelen die we bij de begroting niet hebben voorzien en dus leidt dat tot een batig saldo. Het is zaak meer en tijdiger deze middelen op te nemen in de begroting zodat we minder incidenteel werk hebben en dat kunnen benutten voor het aannemen van vast personeel. Het is goed om vast te stellen dat we in constructief overleg zijn omdat te verbeteren.

Vorig jaar konden we vaststellen dat er meer uren zijn gemaakt dan begroot. En ook dat is dit jaar weer het geval: er zijn maar liefst 12.894 uren meer gemaakt dan begroot.

Voor het eerst in het bestaan van ODH hebben we dan 300.000 uren gemaakt voor de uitvoering van onze taken in het VTHA stelsel. Dat getal op zichzelf laat niet de fantastische inzet van al onze medewerkers zien. Met hun kennis en kunde hebben ze zich ingezet voor een schone en veilige leefomgeving. We hebben onze deelnemers terzijde gestaan met adviezen en hebben meegewerkt aan de realisatie van uitdagende projecten. En daarmee is er in Haaglanden gewerkt aan mooie en duurzame toekomst voor alle inwoners en ondernemingen. Het was een mooie erkenning voor onze kennis op het gebied van bodem en energiesystemen in de bodem dat een grote Japanse delegatie bij ons kwam kijken hoe we de vergunningverlening, controle en handhaving hebben georganiseerd. 2024 was een uitdagend jaar waarin we meer gedaan hebben dan ooit in het bestaan van ODH. En ik eindig dan ook met zeer welgemeende dank aan iedereen die daar een bijdrage aan heeft geleverd.

Mr. Christiaan van der Kamp
Directeur Omgevingsdienst Haaglanden

2 Jaarrekening in één oogopslag

Tabel Programmaverantwoording

Bedragen *€ 1.000

Omschrijving programma	Jaar- rekening 2023	Primitieve begroting 2024	Begroting na wijziging NJN 2024	Administra- tieve wijziging	Begroting na wijziging 2024	Jaar- rekening 2024
Toetsing en Vergunningverlening	11.104	9.151	11.631	1.157	12.788	12.236
Additionele projecten	-	-	2.247	-	2.247	1.093
Totaal lasten Toetsing en Vergunningverlening	11.104	9.151	13.878	1.157	15.035	13.329
Toezicht en Handhaving	8.272	7.631	8.144	-	8.144	8.672
Additionele projecten	-	-	1.189	-	1.189	708
Totaal lasten Toezicht en Handhaving	8.272	7.631	9.333	-	9.333	9.380
Overhead	13.208	11.273	13.313	128	13.441	13.530
Additionele projecten	-	-	-	-	-	193
Heffing Vpb	-	-	-	-	-	-
Onvoorzien	-	-	50	-	50	-
Totaal overige lasten	13.208	11.273	13.363	128	13.491	13.723
Totaal lasten programma's	32.584	28.055	36.574	1.285	37.859	36.432
Algemene dekkingsmiddelen	-32.848	-28.258	-32.350	-1.285	-33.635	-34.438
Overig	-	-	-	-	-	-
Additionele projecten	-	-	-3.436	-	-3.436	-1.994
Totaal baten	-32.848	-28.258	-35.786	-1.285	-37.071	-36.432
Saldo van baten en lasten	-264	-203	788	-	788	0
Mutaties reserves	-633	204	-692	-	-692	-692
Gerealiseerd resultaat	-897	1	96	-	96	-692

Resultaatbestemming

De jaarrekening 2024 sluit met een positief rekeningresultaat van € 692.303.

Voorgesteld wordt het rekeningresultaat 2024 van € 692.303 te bestemmen voor:

a) Bijdrage in de taakstelling voor de jaren 2026 en 2027	€	400.000
b) Investerings in nieuwe huisvesting	-	292.303
Totaal	€	692.303

In totaal is een bedrag van € 526.150 overeenkomstig het besluit van het AB van 26 juni 2019 collectief met de deelnemers afgerekend op basis van het werkelijk aantal bestede uren en het werkelijk uurtarief per deelnemer. Het betreft hier het verschil tussen voor- en nacalculatie op basis van de werkelijk gerealiseerde productie die via de methodiek nacalculatie wordt doorgeschoven naar 2025 dan wel wordt afgerekend. Voor de resultaten per deelnemer verwijzen wij naar Hoofdstuk 5.

Vermogenspositie

Tabel Verkorte balans

Activa	31-12-2024	31-12-2023	Passiva	31-12-2024	31-12-2023
Vaste activa	629	750	Eigen vermogen	2.654	2.654
Uitzettingen met rentetypische looptijd < 1 jaar	10.351	9.829	Voorzieningen	1.618	1.499
Liquid middelen	547	522	Netto-vlottende schuld < 1 jaar	4.251	4.288
Overlopende Activa	884	1.193	Overlopende Passiva	3.888	3.853
	12.411	12.294		12.411	12.294

De post vaste activa geeft de stand van de investeringen in materiële vaste activa na afschrijvingen weer die ten laste zijn gebracht van de door het AB beschikbaar gestelde kredieten voor ICT en voor Huisvesting en inventaris.

Van de vanaf 2017 beschikbaar gestelde kredieten voor de vervanging van ICT-investeringen was ultimo 2024 nog een restantkrediet van € 1.482.478 beschikbaar. Ultimo 2024 was voor Huisvesting en inventaris nog een restantkrediet van € 262.031 beschikbaar.

Voor een overzicht van de kredieten en de uitgaven in 2024 wordt verwezen naar hoofdstuk 4.5

De uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar bestaat met name uit de rekeningcourant Schatkistbankieren. De liquide middelen betreft het saldo dat ultimo van het jaar aan banksaldi beschikbaar was. De in de overlopende activa opgenomen posten hebben betrekking op kosten die in 2024 zijn betaald en betrekking hebben op 2025 alsmede nog te ontvangen bijdragen in de additionele projectkosten.

Het eigen vermogen bestaat uit de reserves en het rekeningresultaat voor bestemming.

De voorzieningen bestaan uit het saldo van de voorziening werkloosheidsuitkeringen. De netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar bestaan voornamelijk uit nog af te dragen BTW, loonheffing, sociale premies en pensioenpremies.

De overlopende passiva bestaan uit de gefactureerde dwangsommen, de verrekening met de deelnemers op basis van nacalculatie en uit nog te ontvangen facturen van in 2024 geleverde goederen en diensten.

3 Realisatie programma's

Jaarlijks wordt per deelnemer een werkplan opgesteld als basis voor de uitvoering van vergunningverlening¹, toezicht² en handhavingstaken (VTH-taken). De taken zijn in 2024 volgens de werkplannen uitgevoerd. Er wordt zaakgericht gewerkt, ondersteund door digitale processen en op basis van de bestuurlijk vastgestelde PDC³ van de omgevingsdiensten in Zuid-Holland. Op de VTH-taken zijn de kwaliteitscriteria van de Wabo van toepassing en de kaders die worden gesteld in de wet VTH.

Financiering vindt plaats op basis van output, dat wil zeggen aan de hand van de per opdrachtgever te leveren producten en diensten. De deelnemersbijdrage is op basis van voorcalculatie vastgesteld. Verantwoording over 2024 vindt conform de bestuurlijke afspraak via nacalculatie op basis van het aantal gerealiseerde uren.

Het werkaanbod is voor een belangrijk deel vraag gestuurd en daardoor deels afhankelijk van externe ontwikkelingen en factoren. Het gaat dan vooral om vergunningaanvragen, meldingen, klachten en toezichtresultaten die leiden tot verder toezicht en/of handhaving. In de diverse ambtelijke voortgangsrapportages (juni en september) en de jaarrapportage is aan de deelnemers uitgebreid gerapporteerd over de voortgang en de uitgevoerde werkzaamheden per deelnemer.

Indien de daadwerkelijke kentallen (in uren) lopende een uitvoeringsjaar significant afwijken van de kentallen (in uren) van de begroting, is hierover tussentijds per deelnemer (ambtelijk) gerapporteerd. Deze afwijkingen worden in de Voorjaars- of Najaarsnota gerapporteerd indien ook sprake is van een effect op de totale deelnemersbijdrage. De kwantitatieve verantwoording (aantallen) is opgenomen in bijlage 3. en vindt plaats op basis van de registratie van werkzaamheden in het zaakstelsel.

3.1 Programma Toetsing en Vergunningverlening

Het programma T&V bestaat uit de volgende clusters (werkvelden):

- Milieu-inrichtingen (inclusief asbestsloop)
- Bodem & Ondergrond (bodemkwaliteit, grondwater, ontgronding, PMV)
- Natuurbescherming
- Milieu & RO (lucht, geluid, externe veiligheid, MER)
- Overige take

In grafiek 1 is een grafische weergave opgenomen van de percentuele verdeling van het aantal zaken en het werkvolume per werkveld. In de grafiek is te zien dat het werkveld Milieu-inrichtingen een groot aantal zaken omvat (51% van het totaal aantal zaken), hoofdzakelijk als gevolg van de (asbest)slopmeldingen. Omdat deze (asbest)slopmeldingen een relatief laag werkvolume kennen, ligt het volume-aandeel van Milieu-inrichtingen een stuk minder hoog (20% van het totale volume). Omgekeerd bestaan de “overige taken” vooral uit een werkvolume (uren) zonder dat daaraan aantallen zijn verbonden en is het volume (uren) per zaak voor natuur hoger relatief hoog. Voor natuurbescherming is de gemiddeld inzet per zaak relatief hoog zodat het volume aandeel beduidend groter is dan het aandeel in aantal zaken.

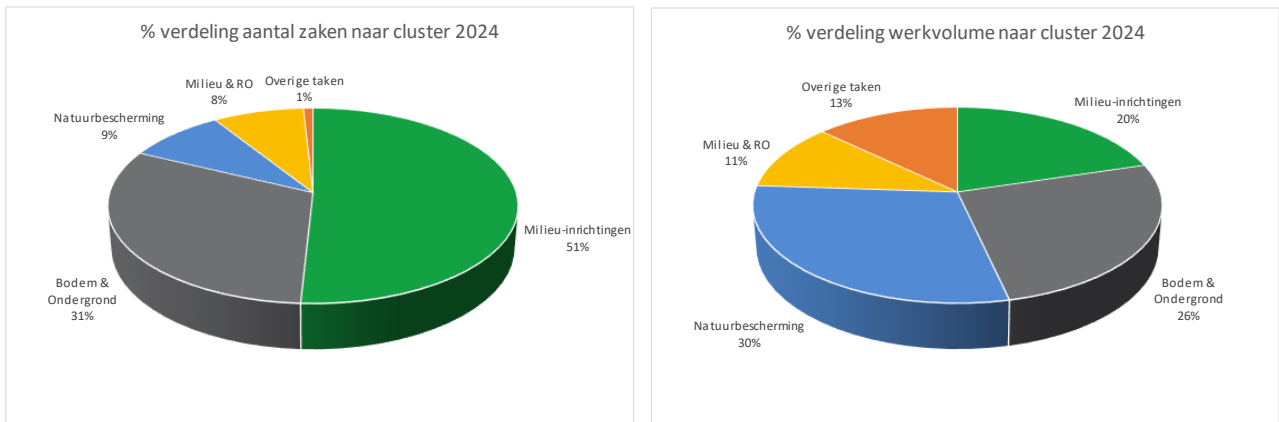
De taken zijn op hoofdlijn uitgevoerd conform de werkplannen van de individuele gemeentelijke deelnemers. Voor de provincie is sprake geweest van een sterke intensivering ten opzichte van het werkplan 2024. Het gaat daarbij om de reguliere wettelijke taakuitvoering (meldingen, toetsingen, vergunningen en beschikkingen) en de opgedragen taken ter ondersteuning van bijvoorbeeld planontwikkeling of MER-procedures. Daarnaast zijn met name op het gebied van bodem, externe veiligheid en geluid op reguliere basis adviestaken verricht voor verschillende opdrachtgevers. Verder zijn veranderingen in regelgeving opgepakt en geïmplementeerd, zoals ontwikkelingen op het vlak van natuurregelgeving en de uitvoering van de Omgevingswet.

¹ Onder “vergunningverlening” wordt tevens begrepen de taken op het gebied van toetsing en advisering

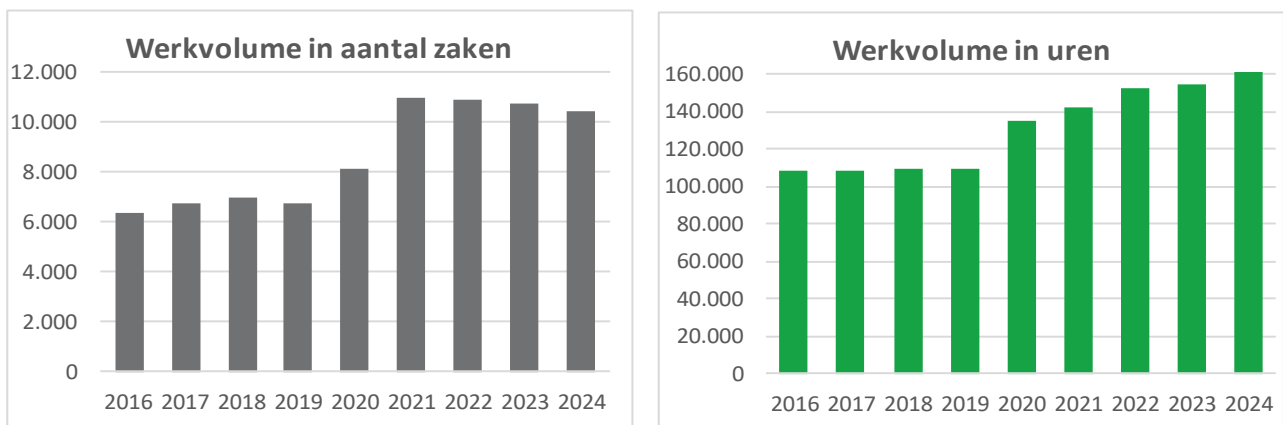
² Onder “toezicht” wordt tevens begrepen het behandelen van overlastmeldingen

³ Producten- en Diensten Catalogus Omgevingsdiensten Zuid-Holland, versie 1.0 d.d. 9 september 2013

Grafiek 1 Procentuele verdeling naar cluster op basis van gerealiseerde aantallen en gerealiseerd werkvolume

Grafiek 2 Werkvolume in aantal gerealiseerde aantal zaken en uren (2016-2022)

Het gerealiseerde aantal zaken is vanaf 2021 beduidend hoger dan de daarvoor liggende jaren. Dit wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door de taakuitbreiding op (asbest)slopmeldingen en de toegenomen inzet op natuurbescherming. Het laatste aspect (natuurbescherming) zorgt in de jaren na 2021 voor een stijgend werkvolume. Lopende 2024 is de raming naar boven bijgesteld omdat sprake bleek van een noodzakelijke intensivering voor natuurbescherming en de waterwet voor de provincie Zuid-Holland. Het totaal aantal uitgevoerde zaken binnen het programma T&V is wat lager dan de bijgestelde raming voor 2024. Dit zit vooral in een lager aantal toetsingen (milieu en bodem). Fluctuaties in vraag als gevolg van externe factoren doen zich overigens elk jaar voor en zijn van invloed op het werkaanbod.

Het gerealiseerde werkvolume (aantal uren) is in 2024 evenals in 2023 hoger geweest dan in voorgaande jaren. Dit wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door de werkveld milieu-inrichtingen en natuurbescherming. In Bijlage 3 paragraaf 1 is een toelichting per cluster opgenomen. Het totaal aantal gerealiseerde uren binnen het programma T&V ligt rond de (bijgestelde) raming.

Voor natuurbescherming is 2024 (evenals de voorgaande drie jaar) een intensief jaar geweest. Dit geldt voor zowel gebiedsbescherming (waaronder stikstof) als voor soortenbescherming. Voor stikstof is al enkele jaren sprake van diverse complicerende ontwikkelingen zoals het vervallen van de bouwvrijstelling en het via rechtszaken aanscherpen van juridische kaders voor de vergunningverlening, met eind 2024 de RvS uitspraak over intern salderen. Op het vlak van de soortenbescherming wordt de afhandeling van aanvragen al jaren bemoeilijkt door de strikte regelgeving, het detailniveau van de te beoordelen aanvragen en de kwaliteit van de aanvragen, onderliggende ecologische onderzoeken en onderbouwingen. In samenwerking met de provincie worden oplossingen onderzocht om hierin verbetering te brengen. Ook voor de Waterwet was 2024 een intensief jaar. Dit is onder andere het gevolg van het doorvoeren van aardgasloze energievoorzieningen voor woningen, kantoren en bedrijven, alsmede de gewijzigde wetgeving. Daarnaast speelde de grootschalige aanpak van de drinkwatervoorzieningen door Dunea.

Voor gemeenten is in 2024 de nodige inzet gepleegd voor het actualiseren van milieuvergunningen.

Op het gebied van bodem was bijzondere aandacht voor de bodemtaken in het kader van de Omgevingswet. Ook in 2024 is het bodemplatform Haaglanden gecontinueerd en komen betrokken bodemambtenaren van de Haaglanden gemeenten, de ODH en de provincie drie tot vier keer per jaar samen. Het doel van het bodemplatform is kennisuitwisseling en kennisdelen op bodemgebied in Haaglanden, samen kijken naar uitdagingen en veranderingen in het bodemwerkveld en onderzoeken of gezamenlijk lokaal beleid in Haaglanden mogelijk en wenselijk is.

Een meer gedetailleerde verantwoording is opgenomen in bijlage 3 paragraaf 1

3.2 Programma Toezicht en Handhaving

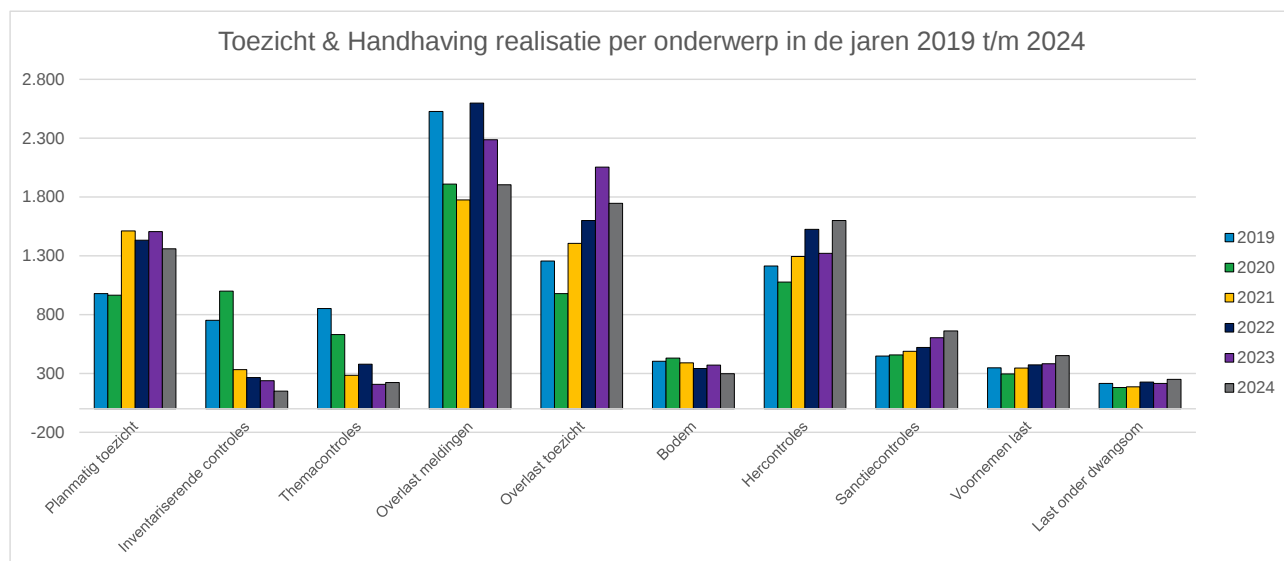
Het programma T&H bestaat uit de werkvelden:

- Toezicht
- Overlast
- Duurzaamheid
- Handhaving
- Overige taken

Dit jaar zijn er fysieke- en administratieve controles ingezet om te controleren en te beoordelen of voorgeschreven technische en organisatorische voorzieningen of maatregelen ook daadwerkelijk aanwezig waren en of er is voldaan aan de gestelde norm. Inrichtingen met een hoge milieurelevantie zijn gecontroleerd door toezichthouders van de ODH. De controles bestonden uit periodieke-, administratieve-, hercontroles en incidentele controles naar aanleiding van overlastmeldingen.

In 2024 is het aantal uitgevoerde zaken binnen het programma T&H onder de prognose uitgekomen. Er waren 14.013 zaken gepland waarvan er uiteindelijk 12.564 zaken zijn uitgevoerd. Er zijn minder zaken gerealiseerd daarentegen is de gemiddelde duur hoger dan tevoren geraamd. De implementatie van de Omgevingswet heeft aanzienlijk meer tijd gekost dan werd gedacht en geraamd. Het omgaan met nieuwe wetgeving kostte de behandelaar extra tijd tijdens het behandelen van het toezicht.

Grafiek 3 Realisatiecijfers toezicht T&H 2019 – 2024

Er is een aantal specifieke en projectmatige werkzaamheden verricht zoals:

- Risico Register Gevaarlijke Stoffen (RRGS): controle van de inrichtingen die op de risicokaart staan op naleving van wetgeving en juistheid van gegevens in het RRGS;
- Controle natte koeltorens;
- Controle op (open en gesloten) bodem-energiesystemen (WKO's);
- Ketentoezicht op afval en asbest;
- Controle op de informatie- en energiebesparingsplicht.

De inzet op de handhaving is nagenoeg conform inschatting. Er zijn 1.904 overlastmeldingen geweest tegen 2.287 in 2023. Het aantal is lager dan vorig jaar, het aantal meldingen ligt weer op een gemiddeld niveau. Bewoners in de regio hebben met name last van geluidshinder. Een meer gedetailleerde verantwoording is opgenomen in bijlage 0

Uitvoeringsbeleid en kwaliteitscriteria VTH

De bestuursorganen die deelnemen in een omgevingsdienst stellen gezamenlijk een uniforme uitvoerings- en handhavingsstrategie vast. Deze strategie moet inzicht bieden in de doelen voor de uitvoering en handhaving en in de werkzaamheden die met het oog op die doelen zullen worden verricht. De strategie is gebaseerd op een analyse van de problemen die zich kunnen voordoen bij de naleving van de wet- en regelgeving en bevat onder meer een prioriteitstelling. Zo kan met beperkte capaciteit voor toezicht en handhaving een zo groot mogelijk effect voor het milieu en de leefomgeving worden bereikt.

Omgevingsdienst Haaglanden heeft in 2021 de 'Probleemanalyse en prioriteiten milieutoezicht, risicomethodiek 2021-2024' vastgesteld. Deze vormt, samen met de gemeentelijke en provinciale VTH-nota's, de Landelijke Handhavingsstrategie Omgevingsrecht en de jaarlijkse uitvoeringsprogramma's (jaarwerkplannen), de uitvoerings- en handhavingsstrategie van ODH.

Probleemanalyse en prioriteiten

Grafiek 4 Stappen risicomethodiek Wm-toezicht

In 2020 is samen met alle gemeenten een nieuwe probleemanalyse en prioriteitstelling 2020-2024 opgesteld, die als uitgangspunt dient voor het opstellen van de jaarwerkplannen voor wat betreft het uitvoeren van preventief toezicht.

Kwaliteitssysteem, protocollen en werkinstructies

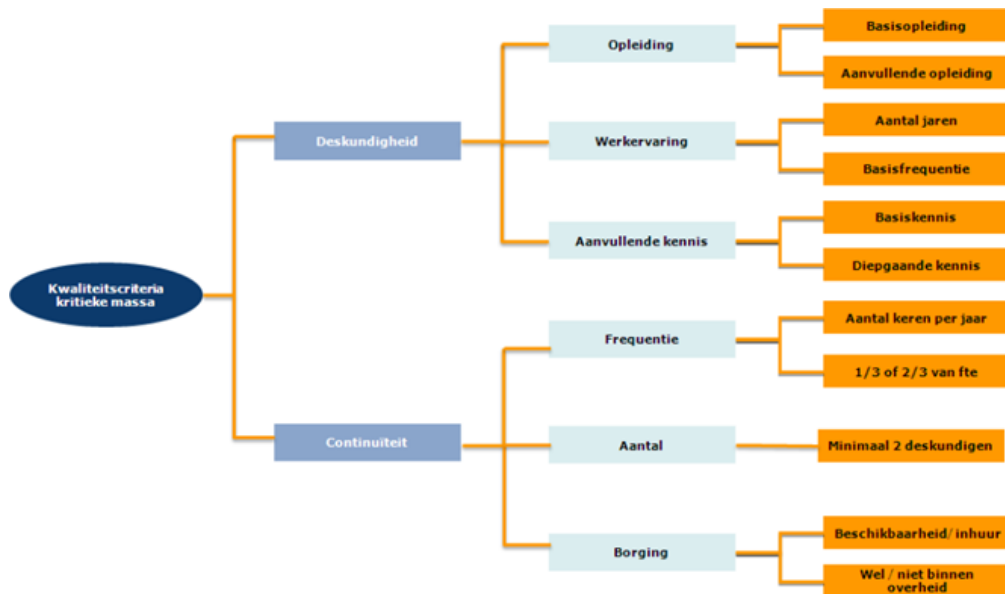
In het kwaliteitsmanagementsysteem van de ODH zijn naast een algemeen beschrijvend deel ook de procedures, werkinstructies en een risico-inventarisatie per werkproces opgenomen. De procedures en werkinstructies zijn allemaal beschreven. In het kader van het beheer en verbetering zullen er structureel werkzaamheden plaats blijven vinden. Er is veel tijd en energie gestoken in de aanpassingen die nog nodig zijn om het werken onder de Omgevingswet te faciliteren.

Kwaliteitscriteria

Binnen Haaglanden hebben gemeenten en provincie besloten dat voor alle taken die bij de ODH zijn ondergebracht de landelijk geldende kwaliteitscriteria gelden. De landelijk kwaliteitscriteria hebben betrekking op de zogeheten kritieke massa. Aangegeven wordt welke expertises een omgevingsdienst in huis moet hebben voor de

taakuitvoering. Ook is voor elke expertise aangegeven over hoeveel vliegreuren een medewerker moet beschikken die de activiteit uitvoert.

Grafiek 5 stroomschema kwaliteitscriteria

Hieronder kunt u nagaan in hoeverre de ODH voldoet aan de kwaliteitscriteria.

<i>Generieke deskundigheden</i>
1. Casemanagen
2. Vergunningverlening bouwen en ruimtelijke ordening
3. Vergunningverlening milieu
3.1. VV Procesindustrie
3.2. VV Afval
3.3. VV Agrarisch
4. Toezicht en handhaving bouw/ RO
5. Toezicht en handhaving milieu
5.1. T&H Procesindustrie
5.2. T&H Afval
5.3. T&H Agrarisch
5.4. T&H BRZO
6. Toezicht en handhaving bodem
7. toezicht en handhaving groene wetten
<i>Juridische deskundigheden</i>
8. Juridische aspecten vergunningverlening
9. Juridische aspecten handhaving
10. Juridische besluiten afwijkingsbesluiten
11. Ketentoezicht
12. Buitengewone opsporing natuur en milieu en fysieke leefomgeving
<i>Specialistische deskundigheidsgebieden accent bouwen</i>
13. Bouwfysica
14. Brandveiligheid
15. Constructieve veiligheid
16. Bouwakoestiek
17. Sloop en asbest
<i>Specialistische deskundigheidsgebieden accent milieu</i>
18. Afvalwater (indirecte lozingen)
19. Bodem, bouwstoffen, water
20. Externe veiligheid

21. Geluid (milieu- en bouw)
22. Groen en ecologie (als onderdeel van de beoordeling van Wabo vergunning- aanvragen)
22A. Groen en ecologie (Vergunningverlening Wet natuurwetbescherming)
23. Luchtkwaliteit
23.1 uitvoeren onderzoek
23.2. beoordelen en interpreteren van rapportages
23.3. beoordelen geurrapportages
<i>Specialistische deskundigheidsgebieden accent ruimtelijke ordening</i>
24. Stedenbouw en inrichting openbare ruimte
25. Exploitatie en planeconomie
26. Cultuurhistorie
27. Energiebesparing en duurzaamheid

	Er wordt voldaan aan de KC 2.2
	Acties gestart om te voldoen
	Gemotiveerde afwijking
	Samenwerking /uitbesteed
	Geen Taak ODH

Gemotiveerde afwijkingen

VV Agrarisch (3.3) en T&H Agrarisch (5.3) Klasse III

Kennis is aanwezig maar aantal vliegreuren van 1/3 fte wordt niet behaald. Er zijn bijna geen grote vergunningplichtige agrarische bedrijven in Haaglanden. Indien nodig wordt een hierin gespecialiseerde OD ingeschakeld. Dat zal dan ook het geval zijn voor toezicht en handhaving van die vergunning.

Afvalwater (indirecte lozingen)

Afvalwater is als aparte deskundigheid opgenomen terwijl de ODH, gezien het bedrijvenbestand, dit ziet als onderdeel van een integrale controle. Indien daar noodzaak toe is wordt natuurlijk ook apart bemonsterd. Maar er zijn op dit moment geen twee medewerkers die 1/3 FTE aan alleen het vakgebied afvalwater besteden.

Ketentoezicht (11)

ODH heeft een informatieanalist maar geen informatiemakelaar, op dit gebied wordt samengewerkt met andere OD's in Zuid-Holland. (AT-pool)

Externe Veiligheid

De deskundigheid heeft de ODH in huis maar er is per jaar niet genoeg werkaanbod, het lukt niet om jaarlijks 5 QRA's te beoordelen en 9 risicoberekeningen uit te voeren. Door het beperkte werkaanbod binnen de regio is het onmogelijk om voldoende 'vliegreuren' te realiseren. Daarom wordt in voorkomende gevallen samengewerkt met andere OD's binnen Zuid-Holland (onder andere DCMR).

Luchtkwaliteit

Voor lucht kiest de ODH vanwege het zeer beperkte volume, het werkaanbod is onvoldoende om zelf mensen aan te trekken, bewust om samen te werken met externe (markt)partijen.

Klanttevredenheidsonderzoek

Hoe tevreden zijn onze afnemers over de door ons geleverde producten? Deze vraag staat centraal in het klanttevredenheidsonderzoek (KTO). Onze afnemers ontvangen per e-mail een enquête om deze vraag te beantwoorden. Deze KTO meting heeft betrekking op het VTH-proces.

KTO T&V

In het KTO van T&V wordt naast de vraag over hoe tevreden men is over de totale dienstverlening, gevraagd naar de deskundigheid, duidelijkheid, tijdigheid en klachtgerichtheid van de dienstverlening. Hierbij wordt gewerkt met een 5-puntschaal:

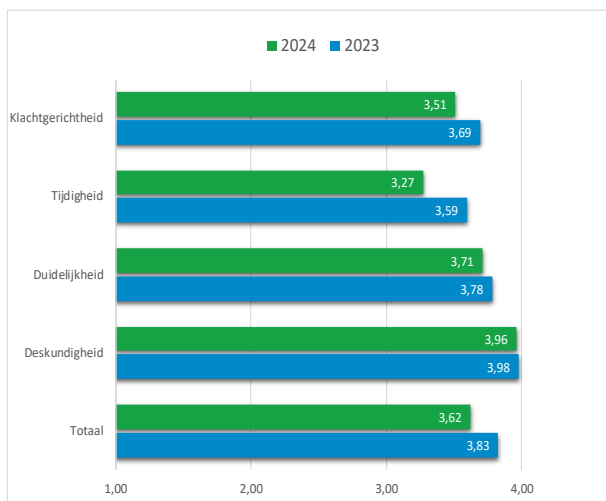
- Zeer tevreden (=5)
- Tevreden (=4)
- Neutraal (=3)
- Ontevreden (=2)
- Zeer ontevreden (=1)

In 2024 zijn 2.021 klanttevredenheidsonderzoeken verstuurd, waarop 485 reacties zijn ontvangen (19%). Dit is iets lager dan de gemiddelde response van 2023, die 22% was. Het KTO wordt per kwartaal verstuurd, de response van het eerste kwartaal was met 13% opvallend laag, de overige kwartalen was de response gemiddeld 22%. Verandering van afzenderadres kan hier mede debet aan zijn. We blijven dit monitoren.

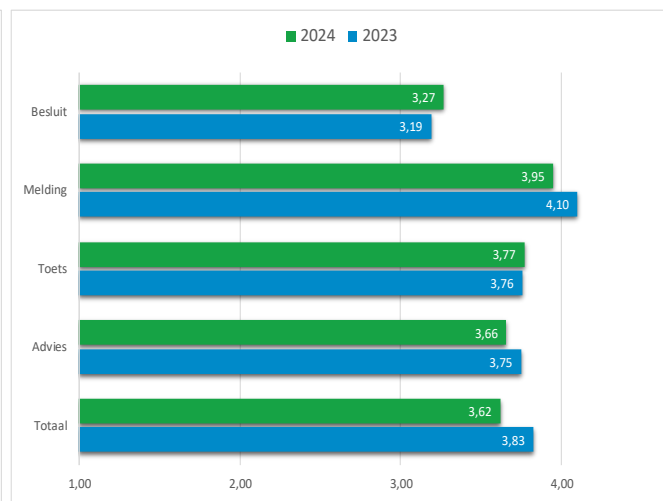
Grafiek 6 toont de score per onderdeel en toont de vergelijking met vorig jaar. Per onderdeel is de score iets lager dan vorig jaar. Het onderdeel tijdigheid is 0,3 lager dan 2023. Wij verklaren dit uit de toegenomen complexiteit in de processen als gevolg van de implementatie van de omgevingswet. In grafiek 7 is de totaalscore van 2024 uitgesplitst per geleverd product en vergeleken met vorig jaar. De tevredenheid over het besluit is lager dan de andere producten, maar wel licht gestegen t.o.v. vorig jaar.

Zowel het onderdeel tijdigheid als de tevredenheid voor besluiten staat onder druk door de langere (wettelijke) doorlooptijd van besluitprocedures in het algemeen en voor de natuurbeschermingswet in het bijzonder. Om deze knelpunten aan te pakken, wordt een uitgebreide monitoring opgezet om processen te verbeteren en de kwaliteit van de dienstverlening te waarborgen. Op verzoek is ook een rapportage met doorlooptijden opgesteld. Wat de complexiteit van procedures betreft kan de ODH slechts beperkt invloed uitoefenen. Door te communiceren met betrokken partijen over verwachte doorlooptijden en mogelijke vertragingen, wordt het verwachtingsmanagement verbeterd, wat bijdraagt aan een grotere tevredenheid.

Grafiek 6 Score per onderdeel

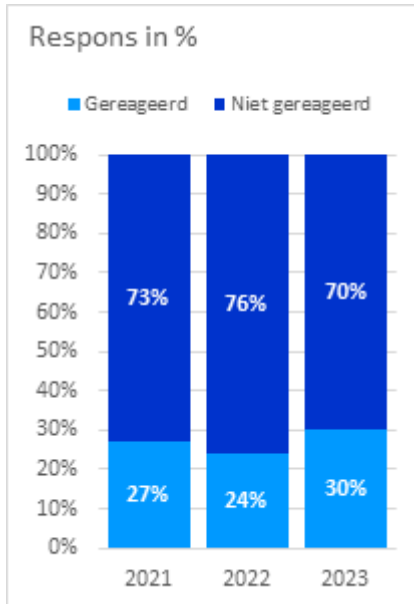

Grafiek 7 Totaalscore uitgesplitst naar product

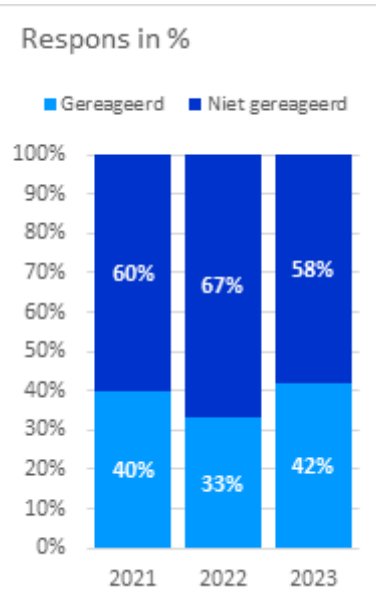

KTO T&H

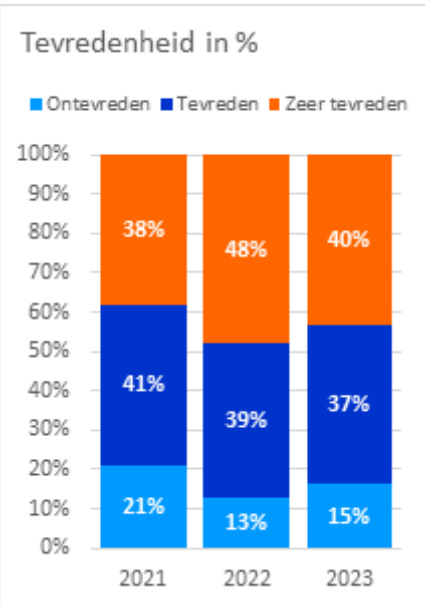
Grafiek 8
Resultaten response KTO T&H
2021 t/m 2023

Grafiek 9
Resultaten response KTO T&H door
overlastmelders 2021 t/m 2023

Grafiek 10
Resultaten tevredenheid KTO T&H
2021 t/m 2023

4 Paragrafen

In het Besluit Begroting en Verantwoording zijn zeven verplichte paragrafen opgenomen voor provincies, gemeenten en hun gemeenschappelijke regelingen. Deze zijn niet allemaal relevant voor de omgevingsdiensten. Om die reden zijn de paragrafen lokale heffingen, grondbeleid en verbonden partijen niet opgenomen.

4.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Op 24 november 2021 heeft het Algemeen Bestuur de Integrale Nota Weerstandsvermogen en risicobeheer, reserves en voorzieningen 2021 vastgesteld, waarin de beleidsuitgangspunten voor het identificeren, beheersen en kwantificeren van de risico's zijn opgenomen. Het is de bedoeling deze uitgangspunten in 2026 te actualiseren en het resultaat ervan ter besluitvorming voor te leggen. In de nota wordt ingegaan op de capaciteit van het weerstandsvermogen, het risicomanagement en de risico-inventarisatie. De risico's zijn samengevat in de risico-inventarisatie en worden via de risicoklasse financieel gekwantificeerd. Elk jaar worden deze risico's geactualiseerd.

Weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit bestaat uit de structurele weerstandscapaciteit (de post onvoorzien) en de incidentele weerstandscapaciteit (de algemene reserve). Voorzieningen behoren niet tot de weerstandscapaciteit.

Tabel Weerstandscapaciteit

Bedragen * € 1.000

Weerstandscapaciteit	Incidenteel	Structureel	Totaal
Algemene Reserve (stand per 31-12-2024)	1.312		1.312
Onvoorzien 2024		50	50
Totaal weerstandscapaciteit	1.312	50	1.362

Risicoanalyse

Voor het identificeren en beheersen van de risico's wordt binnen de ODH gebruik gemaakt van de softwaretool NARIS, gebaseerd op het model Integraal risicomanagement van het Nederlands Adviesbureau voor Risicomanagement. De uitgevoerde risico-inventarisatie inclusief kwantificering vormt de basis voor het bepalen van het gewenste weerstandsvermogen. Door NARIS wordt op basis van de geïnventariseerde risico's een risicosimulatie uitgevoerd.

Uitgaande van het door NARIS geadviseerde zekerheidspercentage van 90% (de zekerheid dat we 90% van de berekende scenario's kunnen opvangen) wordt het gewenste weerstandsvermogen op basis van de risicosimulatie bepaald op afgerond € 1.257.000. De weerstandsratio bedraagt derhalve $\frac{€ 1.362.000}{€ 1.257.000} = 1,08$ en wordt op basis van het door het Nederlands Adviesbureau voor Risicomanagement gehanteerde risicoprofiel als 'voldoende' beoordeeld. Dit is ook het afgesproken niveau dat wij nastreven.

Tabel Top 10 Risico's

Nr.	Invloed (%)	Risicogebeurtenis	Benodigde weerstandscapaciteit (afgerond)
1	27,38%	opvolgen aanbevelingen IBP: interbestuurlijk programma versterking VTH-stelsel (opleidingsbudget/innovatie)	€ 340.000
2	27,31%	Het ontstaan van (tijdelijk) niet door te belasten kosten als gevolg bezuinigingen en ombuigingen bij gemeenten.	€ 340.000
3	13,76%	Hacking of gijzeling systemen ODH (of direct gerelateerde organisatie)	€ 170.000
4	13,50%	ICT informatiehuishouding niet op orde (niet over de juiste data kunnen beschikken in de processen)	€ 170.000
5	5,46%	Afbreuk imago ODH na optreden bij calamiteit of bestuurlijk gevoelige zaak	70.000
6	4,57%	Incidenten tijdens uitvoering (ongeval, asbest, ...) waarvoor verzekering onvoldoende dekking biedt	€ 57.000
7	4,53%	Doorwerking uitvoeringsaspecten omgevingswet	€ 56.000
8	2,72%	arbeidsmarktontwikkelingen en het niet kunnen vervullen van vacatures met de juiste kennis en competenties en duurdere inhuur is niet meer rendabel beschikbaar (er moet geld bij).	€ 34.000
9	0,68%	Datatek / schending privacywetgeving en opleggen boete	€ 10.000
10	0,09%	Aansprakelijkstelling voor de gevolgen van ketenaansprakelijkheid bij inhuur van Zzp'ers (DBA)	€ 10.000
	100%		€ 1.257.000

Ratio

De verhouding tussen de beschikbare weerstandscapaciteit (inclusief de post onvoorzien) en de benodigde weerstandscapaciteit wordt weergegeven in een ratio. Deze bedraagt ultimo 2024 op basis van het risicoprofiel € 1.362.000 / € 1.257.000 = 1,08. Ten opzichte van de 2023 betekent dit een daling van 9 procent.

Op basis van risicoprofiel kan het weerstandsvermogen na correctie als 'voldoende' worden beoordeeld zie onderstaande tabel.

Tabel Richtlijnen weerstandscapaciteit

Betekenis ratio	Ratio weerstands-capaciteit
Uitstekend	$x > 2,0$
Ruim voldoende	$1,4 \leq x \leq 2,0$
Voldoende	$1,0 \leq x \leq 1,4$
Matig	$0,8 \leq x \leq 1,0$
Onvoldoende	$0,6 \leq x \leq 0,8$
Ruim onvoldoende	$x < 0,6$

Kengetallen weerstandsvermogen en risicobeheer

In 2015 is het Besluit begroting en verantwoording (BBV) aangepast. De aanpassing houdt in de begroting en het jaarverslag een zestal kengetallen moeten worden opgenomen: een kengetal netto schuldquote, een kengetal netto schuldquote gecorrigeerd voor alle leningen, een kengetal solvabiliteitsratio, een kengetal structurele exploitatieruimte, een kengetal grondexploitatie en een kengetal belastingcapaciteit. Een kengetal netto schuldquote gecorrigeerd voor alle leningen, een kengetal grondexploitatie en een kengetal belastingcapaciteit zijn niet van toepassing op de ODH.

Tabel Kengetallen weerstandsvermogen en risicobeheer

Kengetallen	Realisatie 2023	Begroting 2024	Realisatie 2024
Netto Schuldquote	10,36%	1,79%	10,00%
Solvabiliteitsratio	21,59%	5,20%	21,39%
Structurele exploitatieruimte	0%	0%	-2,95%

De netto schuldquote geeft de verhouding weer van de vlottende activa minus de vlottende passiva t.o.v. het totaal saldo van baten, exclusief mutaties reserves. De netto schuld weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de ODH ten opzichte van de eigen middelen.

De solvabiliteitsratio geeft de verhouding weer van het eigen vermogen t.o.v. de totale passiva en geeft aan in welke mate de ODH het eigen vermogen kan inzetten voor de dekking van de schulden (in hoeverre is de ODH in staat aan haar financiële verplichtingen te voldoen).

De structurele exploitatieruimte is een percentage waarmee beoordeeld kan worden welke structurele ruimte de Omgevingsdienst heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. De structurele exploitatieruimte wordt berekend door het saldo van de structurele baten en lasten en het saldo van de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves te delen door de totale baten.

Signaleringswaarden kengetallen

Signaleringswaarden kengetallen	A. Minst risicovol	B. Neutraal	C. Meest risicovol
Netto schuldquote	< 90%	90% - 130%	> 130%
Solvabiliteitsratio	> 50%	20 - 50%	< 20%
Structurele exploitatieruimte	> 0%	0%	< 0%

Uit deze kengetallen blijkt in algemene zin dat in de meeste kengetallen variëren in de categorie "minst risicovol" tot meest risicovol voor de solvabiliteit.

4.2 Financiering

Schatkistbankieren

Op 15 december 2013 is de wet Schatkistbankieren voor decentrale overheden in werking getreden. Deelname van de decentrale overheden aan schatkistbankieren draagt bij aan een lagere EMU-schuld van de collectieve sector (Rijk en decentrale overheden gezamenlijk). Iedere euro die decentrale overheden aanhouden in de schatkist, vermindert de externe financieringsbehoefte van het Rijk. Om het dagelijks kasbeheer te vereenvoudigen mag een decentrale overheid gemiddeld over het hele kwartaal maximaal een drempelbedrag buiten de schatkist houden. Op basis van de vastgestelde begroting 2024 bedraagt het drempelbedrag maximaal € 1,0 miljoen. Het drempelbedrag is nooit lager dan € 0,25 miljoen. Binnen de ODH bestaat de afspraak dat de betaalrekening geen langdurig saldo groter dan € 250.000 mag hebben. Boven deze limiet moet het bedrag afgeroomd worden naar de tussenrekening bij de BNG. Deze tussenrekening wordt dagelijks op € 0 afgeroomd ten laste of gunste van de 'schatkist'.

Kasgeldlimiet en de renterisiconorm

Gedurende het hele jaar is er sprake van een positief liquiditeitssaldo geweest. De kasgeldlimiet en renterisico-norm zijn nimmer overschreden.

Kredieten

Van de vanaf 2017 beschikbaar gestelde kredieten voor de vervanging van ICT-investeringen was ultimo 2024 is er na realisatie van € 33.827 en verlaging van de raming in 2024 van € 915.000 voor de dekking van de lease laptops nog een restantkrediet van € 1.482.478 beschikbaar. In plaats van de kapitaallasten voor de laptops zijn er nu leasekosten begroot. Ultimo 2024 was voor Huisvesting en inventaris nog een restantkrediet van € 262.031 beschikbaar.

Voor een overzicht van de kredieten en de uitgaven in 2024 wordt verwezen naar de paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen hoofdstuk 4.5.

4.3 Bedrijfsvoering

De afdeling Bedrijfsvoering heeft adviserende, controlerende en faciliterende rol en schept de randvoorwaarden voor een goed functionerende organisatie. De afdeling bestaat uit drie teams (Organisatie, Informatievoorziening en Financiën) die zich ervoor inspannen integraal te adviseren en doelmatige managementinstrumenten te ontwikkelen in goed overleg met de gebruikers.

Personeel en organisatie

In 2024 heeft de structurele groei van de organisatie zich doorgezet. Een deel van de medewerkers werkt structureel een deel van de week thuis. Met hen zijn afspraken gemaakt op welke dagen men thuis of op kantoor werkt zodat kennisdeling en interdisciplinair werken wordt bevorderd.

ODH huurt ruimte in gebouw D van de provincie Zuid-Holland. Er is overeenstemming over de uitbreiding van het aantal vierkante meters kantoorruimte tot drie aansluitende verdiepingen. Voordat begonnen kan worden aan de verbouwing/ inrichting van deze verdiepingen zal de provincie nog bepalen op welke wijze het gebouw, waarin ODH is gehuisvest, wordt verduurzaamd. Daarna kunnen de inrichtingsplannen definitief hun beslag krijgen.

Ook in 2024 stond de landelijke arbeidsmarkt onder hoge druk. Er wordt steeds meer ingezet op het aannemen van jongeren die intern worden opgeleid. De werving- en selectiemethoden zijn blijvend geïntensiveerd en uitgebreid. De samenwerking met de andere omgevingsdiensten van Zuid-Holland in het kader van "De Betere Wereldbaan" is verder versterkt. In 2024 zijn we zijn erin geslaagd om 38 vacatures te vervullen

Inclusie

De arbeidsmarktbenadering van ODH biedt ruimte voor mensen van alle leeftijden, sekse en etnische of religieuze achtergrond. ODH heeft in 2023 een contract gesloten met Emma@work voor de benadering van jongeren met een handicap. Ook worden er regelmatig mensen aangenomen uit de leeftijdscategorie 55-65.

- 1) Het personeelsbestand van ODH weerspiegelt de diversiteit van de samenleving maar omdat registratie van etnische achtergrond niet is toegestaan kunnen daarvoor geen cijfers worden aangeleverd.
- 2) De gemiddelde leeftijd van de medewerkers is 45,4 jaar op 31-12-2024.
- 3) Het huidige personeelsbestand bestaat uit 52 % mannen en 48% vrouwen. De leeftijdsopbouw is als volgt:

Leeftijd	Percentage
<25	3%
25-34	21%
35-44	23%
45-54	24%
55-65	26%
>65	2%

Ziekteverzuim

Het ziekteverzuimpercentage is over 2024 is uitgekomen op 7,61% (6,6% in 2023). Een stijging met name veroorzaakt door de toename van de verzuimduur. Het landelijk gemiddelde ziekteverzuimpercentage in de gemeentelijke sector was in 2023 volgens de Personeelsmonitor Gemeenten 2023 A&O fonds 6,5%. In 2024 hebben wij de inzet van de verzuimbegeleiding door de bedrijfsarts verdubbeld.

Duurzaamheid

Als Omgevingsdienst Haaglanden (ODH) hebben wij tot taak: het bewaken en beschermen van het milieu voor huidige en toekomstige generaties. Als hoeders van de leefomgeving werken we dagelijks aan het verbeteren van de kwaliteit van lucht, water en bodem. Om een gezonde, duurzame leefomgeving te bevorderen heeft ODH een duurzaamheidsprogramma, adviseren wij over duurzaamheid en werken we samen met de andere Zuid-Hollandse omgevingsdiensten. ODH past binnen de eigen organisatie dezelfde principes toe die we naar buiten uitdragen. We hebben in 2024 een visie op interne duurzaamheid geformuleerd. Onder interne duurzaamheid verstaan we een bedrijfsvoering met een minimale ecologische voetafdruk die onze maatschappelijke verantwoordelijkheid representeert. Wij integreren duurzaamheid in onze processen en bedrijfsmiddelen en verbeteren die continu met focus op lange termijn impact en het maximaal terugbrengen van onze CO2 uitstoot.

ODH heeft geen eigen pand of bedrijfsterrein en is voor alle bedrijfsmiddelen afhankelijk van externe leveranciers. Onze verhuurder, leveranciers en medewerkers zijn de belangrijkste, beïnvloedbare, middelen om onze doelen te bereiken.

We kiezen er daarom voor om in te zetten op:

- Duurzame huisvesting
- Het voeren van een duurzaam inkoopbeleid
- Het bevorderen van een duurzaamheidscultuur bij onze medewerkers
- Het minimaliseren van de CO2 uitstoot van ons woon-werkverkeer en dienstreizen

Om deze doelen te bereiken hebben we een plan van aanpak gemaakt dat zich over meerdere jaren uitstrekt. Een bijbehorend communicatieplan is eind 2024 gereed gekomen.

Inkoop en aanbesteding

In 2024 is het contractmanagement geprofessionaliseerd. Alle contracten zijn ingevoerd in een systeem, zodat dit voor alle betrokkenen inzichtelijk is en gemonitord wordt op einddatum. Er zijn 2 contractmanagers die de contracteigenaren en operationeel inkopers ondersteunen met de contractvorming en het opstellen van Service Level Agreements en Dossiersafspraken en procedures. De aanbestedingskalender 2024 t/m 2026 wordt aangevuld met de bevindingen vanuit de spendanalyse over de afgelopen 4 jaar.

Informatisering en automatisering

In 2023 is een groot deel van de capaciteit van team Informatievoorziening ingezet op het inrichten van de systemen ter voorbereiding op de invoering van de voorbereiding van de Omgevingswet. We hebben gezien dat de voorbereidingen hun vruchten hebben afgeworpen na de livegang van de Omgevingswet in 2024. Ook heeft er een traject gelopen om het informatiebeleidsplan (IV visie, IV strategie en beleidsuitgangspunten) te actualiseren en aan te sluiten op het Koersplan 2024-2028. De ODH gaat zich zoveel als mogelijk aansluiten op landelijke standaarden en uitgangspunten als dat nog niet is gebeurd. Ook zullen de mogelijkheden voor de inzet van Artificial Intelligence (AI) en andere moderne toepassingen verder worden verkend en daar waar het relevant is de samenwerking zoeken met

de andere OD-en. In 2024 heeft de ODH de transitie naar een nieuwe technisch beheerder en een aanbesteding naar een VTH zaaksysteem afgerond

Het ICT beheer is op orde en de ambities op het gebied van informatiemanagement zijn geformuleerd. Per september 2024 heeft er een splitsing plaatsgevonden in IV beheer en IV ontwikkeling. Voor de IV ontwikkeling is een kwartiermaker aangesteld. Voor het team IV beheer is een nieuwe teamleider aangetrokken. De personele bezetting in team beheer was niet robuust genoeg door het hoge percentage inhuur. Er heeft in 2024 een omslag plaatsgevonden waarin het hoge percentage inhuur is afgebouwd en is omgezet naar vaste medewerkers. De kennis en expertise is nu beter geborgd om de ambities uit het koersplan uit te voeren.

Het cluster Documentaire Informatie Voorziening (DIV) is verantwoordelijk voor tijdige postverwerking en archivering. De ODH werkt onder goedkeuring van de Archiefinspectie in een volledig digitale werkomgeving met substitutieverklaring.

Informatiebeveiliging en AVG

Om beter in controle te zijn en aan te tonen dat wordt voldaan aan wet- en regelgeving, zoals de Baseline Informatiebeveiliging Overheid, de Wet politiegegevens en de AVG, wordt het managementsysteem voor informatiebeveiliging (ISMS) steeds verder ingevuld door de CISO. In het ISMS zijn en worden de eisen vastgelegd, evenals de controles waarmee wordt getoetst of hieraan wordt voldaan. Daarnaast worden risico's benoemd en uitzonderingen gedocumenteerd. Het doel is om aantoonbaar 'in control' te zijn en dit te blijven door middel van een continue verbetercyclus (PDCA).

In 2024 zijn de vijf omgevingsdiensten in Zuid-Holland gestart met een samenwerking op het gebied van Informatiebeveiliging en Privacy. In 2025 zullen zij een gezamenlijk IB&P-team oprichten dat centraal wordt aangestuurd. Dit team zorgt ervoor dat Privacy de aandacht krijgt die het verdient, en toont aan dat de omgevingsdiensten Privacy serieus nemen en goed borgen binnen hun organisaties. Vooruitlopend op deze samenwerking heeft de Omgevingsdienst Haaglanden (ODH) in 2024 al een Functionaris Gegevensbescherming (FG), een Chief Information Security Officer (CISO) en een Privacy Officer aangesteld.

Nadere gegevens

Deze hebben betrekking op de gegevens voortvloeiend uit de taken die de omgevingsdiensten in opdracht van de provincie en de gemeenten uitvoeren.

1. Verzoeken van betrokkenen

Soort en aantal: er zijn geen verzoeken ontvangen.
Evt. toelichting: n.v.t.

2. DPIA's

Aantal en welke: Geen, er zijn in 2024 geen DPIA's uitgevoerd.
Evt. toelichting: n.v.t.

3. Delen gegevens derden

Aantal keer voorgekomen en soort gevraagde gegevens: dit is in 2024 niet voorgekomen.
Evt. toelichting: n.v.t.

4. Datalekken

In totaal zijn in 2024 vier datalekken bij de CISO gemeld. Deze datalekken zijn niet gemeld bij de Autoriteit Persoonsgegevens en de betrokkenen zijn niet geïnformeerd, omdat de lekken geen risico's voor de betrokkenen met zich meebrachten. In twee gevallen ging het om een verkeerd geadresseerde brief met daarin een naam, waarbij de ontvanger direct is gewaarschuwd en is verzocht de brief te vernietigen. In het derde geval ging het om een persoon die ten onrechte was toegevoegd aan een Teams-groep. Daarin stond nog geen informatie en de betrokkene is direct weer uit de groep verwijderd. In het vierde geval ging het om een bedrijfstelefoon die is verloren en na melding daarvan op afstand is gewist.

5. Register van verwerkingsactiviteiten

Wordt het verwerkingsregister bijgehouden?

Ja, de ODH beschikt over een verwerkingsregister, applicatieregisters geregistreerd in de tool TopDesk. Via deze tool vind de verwerking van persoonsgegevens plaats.

Heeft de FG van de provincie of de gemeenten toegang tot dit verwerkingsregister?

Nee, het verwerkingsregister is enkel voor en door ODH geautoriseerde medewerkers toegankelijk en is conform de verleende mandaten van gemeenten en provincie.

6. Bewustwording

Beschrijf kort welke maatregelen/acties zijn ondernomen om het bewustzijn bij de medewerkers te verhogen.

Iedereen die geautoriseerd is en die toegang nodig heeft tot systemen van de ODH, is verplicht om deel te nemen aan de doorlopende bewustwordingscampagne Informatiebeveiliging en Privacy. Dit programma omvat o.a.:

- Introductie IB&P door CISO tijdens de ambtseed sessie.
- Standaard online training over AVG
- Periodiek verplicht te volgen e-learning
- Berichtgeving op intranet en posters
- Sprekers
- Periodiek uitvoeren van phishing campagnes.

Aanvullend word bij de introductie nieuwe medewerkers aandacht besteed aan het zorgvuldig omgaan met data en informatie.

Afwijkingen rechtmatigheidsverantwoording

In het kader van de toetsing rechtmatigheid is een afwijking van het voorwaarden criterium geconstateerd op inkoop. Op basis van de spendanalyse over de periode 2021-2024, is voor een aantal inkopen onrechtmatige inkoop geconstateerd; er heeft geen Europese aanbesteding plaatsgevonden waar dat wel had moeten.

Het betreft inkopen bij de volgende leveranciers

Crediteurnaam	Toelichting
Haute Equipe Flex in Public B.V.	Contract is beëindigd
Publiek Netwerk B.V.	Contract loopt nog door

Om onrechtmatige inkoop in de toekomst te voorkomen nemen we de volgende maatregelen:

- afgesproken wordt dat inkopen > € 25.000 van een inkoopadvies voorzien moet worden;
- periodiek wordt een spendanalyse uitgevoerd op basis waarvan door het MT een ODH-inkoopstrategie wordt vastgesteld per crediteur;
- periodiek wordt een ODH inkoopkalender door het MT vastgesteld.

4.4 Openbaarheid

Op 1 mei 2022 is het grootste deel van de Wet open overheid (Woo) in werking getreden. De Woo is een initiatiefwet uit 2012 en heeft tot doel om de transparantie van overheden en semioverheden te verbeteren. Met de inwerkingtreding van de Woo is de Wet openbaarheid van bestuur (Wob) ingetrokken. In de Woo is een verplichting opgenomen voor de dienst om verslag te doen van de invoering van de Woo.

Per 1 november 2024 is opnieuw een deel van de Woo in werking getreden. Het actief openbaar maken van informatie die valt onder de informatiecategorieën Organisatie en werkwijze en Bereikbaarheidsgegevens is verplicht geworden. ODH heeft hiertoe het Register van overheidsgegevens en Woo-index bijgewerkt en voldoet daarmee aan deze verplichting.

Actieve openbaarmaking

Onze processen en systemen worden doorlopend aangepast en geoptimaliseerd om te voldoen aan de eisen voor actieve openbaarmaking. Hierbij is het doel om transparantie verder te vergroten en het documentbeheer volledig te integreren in onze dagelijkse werkprocessen. De informatie-uitwisseling tussen systemen is afgelopen jaar

geoptimaliseerd. De gegevensoverdracht tussen het zaakstelsel OpenWave en het archiefsysteem Alfresco is vrijwel volledig op elkaar afgestemd. Dit zorgt voor een naadloze integratie en efficiëntere archivering en terugvindbaarheid van documenten.

ODH werkt gestaag aan een transparanter documentbeheer en een betere naleving van de Woo. Onze focus ligt op verdere automatisering, efficiëntieverbetering en het minimaliseren van handmatige handelingen, zodat actieve openbaarmaking structureel onderdeel wordt van onze werkwijze.

Passieve openbaarmaking (openbaarmaking op verzoek)

Door de vakjuristen zijn afgelopen jaar de verzoeken tot openbaarmaking zonder bijzonderheden uitgevoerd. Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet is het aantal verzoeken toegenomen.

4.5 Onderhoud kapitaalgoederen

Deze paragraaf heeft tot doel te laten zien hoe de ODH de instandhouding waarborgt van de kapitaalgoederenvoorraad. De kapitaalgoederen van de ODH bestaan uit twee onderdelen: investeringen in ICT en investeringen in huisvesting/inventaris en thuiswerkplek. De kapitaallasten en onderhoudskosten van deze investeringen zijn opgenomen in de exploitatie.

Tabel Kredietoverzicht

Materiële vaste activa	Krediet	Uitgaven 2024	Realisatie 2024	Vermin- dering 2024	Totaal 2024	Restant- krediet
Vervangingskrediet ICT oud	473.000	41.695	33.827	-	75.522	397.478
Vervangingskrediet ICT nieuw	2.000.000	-	-	915.000	915.000	1.085.000
Totaal ICT krediet	2.473.000	41.695	33.827	915.000	990.522	1.482.478
Huisvesting en inventaris nieuw	407.900	46.219	76.360	-	122.579	285.321
Inrichting thuiswerkplek	92.100	92.095	23.295	-	115.390	-23.290
Totaal Krediet Huisvesting en Inventaris	500.000	138.314	99.655	-	237.969	262.031
Totaal	2.973.000	180.009	133.482	915.000	1.228.491	1.744.509

ICT Krediet

Van de vanaf 2017 beschikbaar gestelde kredieten voor de vervanging van ICT-investeringen was ultimo 2023 nog een restantkrediet van € 2,4 mln. beschikbaar. In 2017 was de verwachting dat de laptops zouden worden aangekocht en in de loop van 2023 is besloten de laptops te leasen wat in 2024 is gerealiseerd. De structurele last is € 183.000 per jaar en vertaald naar de 5 jaar looptijd is dit te vertalen als een investering van € 915.000. Dit betekent dat het op 1 januari beschikbare krediet voor ICT met dit bedrag bij de voorjaarsnota 2024 is bijgesteld naar € 1,516 mln. In 2024 is € 33.827 geïnvesteerd in mobiele voorziening en resteert voor 2025 en verdere jaren nog € 1,482 mln.

Krediet Huisvesting en Inventaris

Bij Voorjaarsnota 2022 is besloten voor huisvesting en inventaris en thuiswerkplek een krediet van € 500.000 beschikbaar te stellen. Van dit bedrag was ultimo 2024 nog een bedrag beschikbaar van € 262.031. Er is sprake van een overschrijding op het krediet inrichting thuiswerkplek. Echter, deze is in lijn met de vastgestelde financiële- en controleverordening ODH.

DEEL 2 Jaarrekening

1. Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Wet- en regelgeving

De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) daarvoor geeft.

Algemene waarderingsgrondslagen

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Voor zover relevant wordt met oninbaarheid rekening gehouden. De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben (met uitzondering van de opgebouwde vakantiegelden). Lasten en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden. De gehanteerde valuta is de Euro.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het wettelijke verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt. Daarbij moet worden gedacht aan componenten zoals vakantiegelden en vakantiedagen.

Voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. Op basis van de aanbevelingen van de commissie BBV geldt hetzelfde voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen met een jaarlijks constante ontwikkeling.

Algemene grondslagen voor de Rechtmatigheidsverantwoording

De in de jaarrekening opgenomen rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld op basis van de kaders zoals besloten in de financiële verordening en op basis van de kadernota rechtmatigheid. Dat betekent dat:

- De rechtmatigheidsverantwoording toeziet op de financiële rechtmatigheid van baten, lasten, balansmutaties, alsmede de baten en lasten inzake de specifieke uitkeringen op grond van art. 17 Financiële-verhoudingswet;
- De financiële rechtmatigheid waaronder het voorwaarden criterium, het begrotingscriterium en het misbruik & oneigenlijk gebruik criterium omvat:
 - o Voor het voorwaarden criterium bestaat de norm uit het normenkader zoals op 28 november 2024 door het Algemeen Bestuur is vastgesteld;
 - o Voor het begrotingscriterium geldt dat alle overschrijdingen van lasten en investeringskredieten onrechtmatig zijn, waarbij voor een aantal scenario's in de financiële verordening is beschreven wanneer deze overschrijdingen acceptabel zijn. Voor over- en onderschrijdingen van baten, onderschrijdingen van lasten en onderschrijdingen van investeringskredieten geldt dat deze als onrechtmatig zijn aangemerkt indien ze niet tijdig aan de raad zijn gemeld.
 - o Ten aanzien van het M&O criterium is de nota M&O beleid van onze organisatie leidend bij het voorkomen en opsporen van misbruik en oneigenlijk gebruik. Omdat alleen bij misbruik sprake is van een onrechtmatigheid zijn eventuele gevallen van misbruik (mits cumulatief met andere fouten of onduidelijkheden boven de verantwoordingsgrens) opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording.
- De rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld binnen de kaders van de kadernota rechtmatigheid 2023 van de Commissie BBV alsmede onze eigen financiële verordening. Dit betekent dat:
 - o Een verantwoordingsgrens van 2% (zijnde € 728.640) is gehanteerd waarboven cumulatieve fouten en onduidelijkheden in de rechtmatigheidsverantwoording worden opgenomen;
 - o Een rapporteringstolerantie van € 100.000 is gehanteerd waarboven fouten en onduidelijkheden in de paragraaf bedrijfsvoering worden opgenomen.

Activa

Materiële vaste activa

Materiële vaste activa met *economisch* nut zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht; in die gevallen wordt op het saldo afgeschreven. Afschrijving vindt op lineaire wijze plaats met ingang van het jaar volgend op het jaar waarin de investering is gedaan op basis van de verwachte gebruiksduur. Op grondbezit met economisch nut wordt niet afgeschreven.

De ODH kent geen vaste activa met *maatschappelijk* nut.

Bij de waardering wordt in voorkomende gevallen rekening gehouden met een bijzondere vermindering van de waarde, indien deze naar verwachting duurzaam is. In het begrotingsjaar heeft een dergelijke vermindering overigens niet plaatsgevonden. De gehanteerde afschrijvingstermijnen zijn:

a. Kosten onderzoek en ontwikkeling	4 jaar
b. Gereedschappen, meet- en geluidsapparatuur	5 jaar
c. Hardware en software automatisering met uitzondering van mobiele telefoons en tablets	5 jaar
d. Huisvesting en Kantoorinventaris	10 jaar
e. Mobiele telefoons en tablets	3 jaar

Specifieke investeringsbijdragen van derden, evenals aangewezen reserves worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht. In die gevallen wordt op het saldo afgeschreven, conform de door het algemeen bestuur besloten wijze en termijnen. Bij de waardering wordt in voorkomende gevallen rekening gehouden met een bijzondere vermindering van de waarde, indien deze naar verwachting duurzaam is.

Vlottende activa

Vorderingen worden gewaardeerd op de nominale waarde onder aftrek van een voorziening voor oninbaarheid. Voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling (statische methode) van de inbaarheid van de vorderingen. Op basis hiervan zijn vorderingen uit hoofde van sociale voorzieningen geheel voorzien. De overlopende activa en liquide middelen zijn eveneens op basis van de nominale waarden gewaardeerd.

Onder de overlopende activa worden opgenomen:

- de van Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel;
- overige nog te ontvangen bedragen en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen.

Passiva

Eigen vermogen

Het totale eigen vermogen is gelijk aan het eigen vermogen van voorgaand jaar vermeerderd of verminderd met het resultaat voor bestemming. Voor zover het bestuur gedurende het jaar al besluiten over bestemmingsreserves heeft genomen, zijn de effecten van deze besluiten in de stand van die reserves per jaareinde verwerkt. Uit het resultaat voor reservemutaties en de effecten van genoemde bestuursbesluiten betreffende goedgekeurde reservemutaties volgt een resultaat voor bestemming, dat als een gescheiden post van het eigen vermogen is gepresenteerd. De reserves van het eigen vermogen worden onderscheiden in een algemene reserve en bestemmingsreserves. De overige bestemmingsreserves zijn door het bestuur ingesteld voor specifieke doeleinden, zoals de financiering van activa, verwachte bijdrage in projecten of relevante risico's. Voor alle bestemmingsreserves geldt dat het bestuur over de aard en omvang kan beslissen.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd o.a. voor:

- a) verplichtingen voor op de balansdatum bestaande risico's ter zake van bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen, waarvan de omvang redelijkerwijs is in te schatten;
- b) voor kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt, mits het maken van die kosten zijn oorsprong mede vindt in het begrotingsjaar of in een voorafgaand begrotingsjaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van de lasten over een aantal begrotingsjaren.

Vlottende passiva

De vlottende passiva zijn op basis van de nominale waarden gewaardeerd. Onder de overlopende passiva worden afzonderlijk opgenomen:

- a) verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen, met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume;
- b) de van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren;
- c) overige vooruit ontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen.

2. Rechtmatigheidsverantwoording

Verantwoordelijkheid dagelijks bestuur

Baten en lasten alsmede de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Bij de controle van het getrouw beeld door de onafhankelijk accountant wordt ook getoetst aan rechtmatigheidscriteria. Een drietal rechtmatigheidscriteria worden echter niet getoetst door de onafhankelijk accountant maar door het Dagelijks Bestuur. Dit betreffen het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium. In een rechtmatigheidsverantwoording licht het dagelijks bestuur toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties bet begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium zijn nageleefd. Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in overeenstemming zijn met de door het algemeen bestuur vastgestelde kaders zoals de begroting en verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het door het algemeen bestuur op 7 november 2024 vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht.

Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door het algemeen bestuur bepaald en bedraagt voor de jaarrekening 2024 2% (2023 3%) van de totale lasten inclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op € 728.640.

Bevinding

Het Dagelijks Bestuur is van mening dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen. Het totaal van de fouten overschrijdt de daarvoor gestelde grens niet. De geconstateerde afwijkingen zijn opgenomen in de volgende tabel.

Criteria voor rechtmatigheid	Fouten
Begrotingscriterium	
1a Overschrijding lasten programma's	€ 810.000
1b Overschrijding investeringsbudgetten	€ 23.000
2 Ongeautoriseerde reservemutaties	€ 0
3 Overschrijding van baten en/of onderschrijding van lasten en baten die niet tijdig tot een begrotingswijziging hebben geleid of te laat aan het algemeen bestuur zijn gemeld	€ 0
Subtotaal	€ 833.000
4 Totaal van de begrotingsrechtmatigheden (van onderdeel 1 en 2) dat past binnen het vooraf vastgestelde beleid en daarmee vooraf als acceptabel is geduid, vastgelegd in de financiële verordening art. 4 lid 3.	€ 833.000
5 Resterend saldo aan begrotingsrechtmatigheden	€ 0
Voorwaardencriterium	
Inkopen ten onrechte niet Europees aanbesteed	€ 251.900
Misbruik & Oneigenlijk gebruik	
Geen bevindingen	€ 0
Totaal financiële onrechtmatigheid	€ 251.900

In de paragraaf bedrijfsvoering van de jaarrekening 2024 worden de afwijkingen toegelicht waarbij ook wordt ingegaan op de ondernomen acties om afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

3. Balans

Activa	31-12-2024	31-12-2023	Passiva	31-12-2024	31-12-2023
Vaste activa			Vaste passiva		
Materiële vaste activa	629.696	749.902	Algemene reserve	2.004.503	2.209.454
Materiële vaste activa	629.696	749.902	- weerstandsvermogen	1.312.200	1.312.200
			- resultaat boekjaar	692.303	897.254
			Bestemmingsreserve	649.728	444.328
			- Eigenrisico dragerschap WW, ZW en WGA	649.728	444.328
			Voorzieningen	1.618.373	1.499.146
			- Werkloosheidsuitkering	255.873	402.246
			- Bovenwettelijk verlof	1.362.500	1.096.900
Totaal	629.696	749.902	Totaal	4.272.604	4.152.928
Vlottende activa			Vlottende passiva		
Uitzettingen met rente typische looptijd < 1 jaar	10.350.966	9.828.508	Netto vlottende schulden met een rente typische looptijd < 1 jaar	4.251.036	4.287.645
- Vorderingen op openbare lichamen	3.278.504	3.124.559	Crediteuren	288.787	373.829
- Uitzetting in 's Rijksschatkist	6.614.627	6.315.118	Af te dragen BTW	2.261.008	2.321.611
- Rekening courant SimplifiedCard	2.468	2.943	Af te dragen loonheffing en Sociale premies	1.701.241	1.592.205
- Overige vorderingen	455.367	385.888			
Liquide middelen	546.690	521.922	Overlopende passiva	3.887.767	3.853.225
- Bank	546.690	521.922	Vooruit gefactureerde dwangsommen	619.544	533.375
Overlopende activa	884.055	1.193.466	Nog af te rekenen/verrekenen resultaat nacalculatie	548.737	1.003.261
- Vooruitbetaalde bedragen	384.904	484.023	Overige overlopende passiva	2.719.486	2.316.589
- Overige overlopende activa	499.151	709.443			
Totaal vlottende activa	11.781.711	11.543.896	Totaal vlottende passiva	8.138.803	8.140.870
Totaal activa	12.411.407	12.293.798	Totaal passiva	12.411.407	12.293.798

3.1. Toelichting op de balans

3.1 Vaste activa

Bedragen in €

Materiële vaste activa	Boekwaarde 31-12-2024	Boekwaarde 31-12-2023
Investerings met economisch nut	629.696	749.902
Totaal	629.696	749.902

Materiële vaste activa	Boekwaarde 1-1-2024	Vermeer- deringen	Verminder- ingen	Afschrij- vingen	Afwaardering	Boekwaarde 31-12-2024
Vervangingsinvestering ICT	185.200			90.873		94.327
Vervangingsinvestering mobiele apparatuur 2022	139.116	33.827		69.652		103.291
Aanschaf audiovisuele apparatuur 2022	57.360			14.340		43.020
Vervangingsinvestering DMS/RMA nieuw	23.018			7.673		15.345
Vervangingsinvestering HRM- gesprekencyclus (My Forms)	8.099			2.229		5.870
Vervangingsinvestering VTH	34.456			12.853		21.603
Totaal ICT krediet	447.249	33.827	-	197.620		283.456
Huisvesting en inventaris nieuw	223.249	76.360		37.649		261.960
Inrichting thuiswerkplek	79.404	23.295		18.419		84.280
Totaal Krediet Huisvesting en Inventaris	302.653	99.655	-	56.068		346.240
Totaal	749.902	133.482	-	253.688		629.696

In 2024 zijn de voorbereidingen gestart voor de verbouwing en verduurzaming van de bestaande huisvesting. Doel is de huisvesting aan te laten sluiten bij de huidige praktijk van hybride werken.

3.2 Vlottende activa

Bedragen in €

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar.	Boekwaarde 31-12-2024	Boekwaarde 31-12-2023
Vorderingen op openbare lichamen	3.278.504	3.124.559
Overige vorderingen	455.367	385.888
Uiteenzetting in 's Rijksschatkist	6.614.627	6.315.118
Rekening courant SimplifiedCard	2.468	2.943
Totaal	10.350.966	9.828.508

De vorderingen op openbare lichamen bedragen in totaal € 3.278.504 en dat betreft vooral aanvullende bijdragen voor intensiveringen en additionele opdrachten van de deelnemers. Een bedrag ad € 199.192 heeft betrekking op te vorderen detachingsvergoedingen van medewerkers bij de Omgevingsdienst NL, de VNG en het Ministerie van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur.

Van de overige vorderingen met een totaalbedrag van € 455.367 heeft het volledige bedrag betrekking op nog te ontvangen dwangsommen.

In het kader van de wet Schatkistbankieren zijn alle decentrale overheden vanaf 15 december 2013 verplicht hun overtollige⁴ liquide middelen op een rekening courant bij het Ministerie van Financiën te storten.

Bedragen in €

Liquide middelen	Boekwaarde 31-12-2024	Boekwaarde 31-12-2023
Bank	546.690	521.922
Totaal	546.690	521.922

⁴ Het woord 'overtollig' verwijst naar alle middelen die decentrale overheden niet onmiddellijk nodig hebben voor de publieke taak.

Bedragen in €

Overlopende activa	Boekwaarde 31-12-2024	Boekwaarde 31-12-2023
Vooruitbetaalde bedragen	384.904	484.023
Overige overlopende activa	499.151	709.443
Totaal	884.055	1.193.466

De overlopende activa bestaan uit door leveranciers vooruit gefactureerde bedragen die betrekking hebben op 2025. De overige overlopende activa hebben vooral betrekking op rente baten van € 87.410 over het 4^e kwartaal 2024 en diverse overige posten.

3.3 Vaste passiva

Bedragen in €

Eigen vermogen	Boek- waarde 1-1-2024	Toevoe- gingen	Onttrek- kingen	Bestem- mings- Resultaat	Vermin- deringen	Boek- waarde 31-12-2024
Weerstandsvermogen	1.312.200	897.254	897.254	-	-	1.312.200
Rekeningresultaat 2023	897.254	-	-	897.254	-	-
Rekeningresultaat 2024	-	692.303	-	-	-	692.303
Algemene reserve	2.209.454	1.589.557	897.254	897.254	-	2.004.503
Eigenrisico dragerschap WW,ZW en WGA	444.328	205.400	-	-	-	649.728
Bestemmingsreserve	444.328	205.400	-	-	-	649.728
Totaal	2.653.782	1.794.957	897.254	897.254	-	2.654.231

De jaarrekening 2024 sluit met een batig saldo van € 692.303.

De ODH is eigenrisicodragers in het kader van de Werkloosheidswet (WW), de Ziektewet (ZW) en de Wet Gedeeltelijk Arbeidsgeschikten (WGA). Voor de Ziektewet betekent het dat de uitkering na het tweede ziektejaar voor rekening van de ODH komt in plaats van het UWV. Ter dekking van het financieel risico is in 2022 een bestemmingsreserve eigen-risicodragerschap WW, ZW en WGA ingesteld.

De aanvullende bijdrage WW die bij de medewerkers over 2024 is ingehouden wordt rechtstreeks in de voorziening gestort. Vanaf 2024 vindt er geen inhouding meer plaats.

De bestemmingsreserve eigen risico WW, ZW en WGA kende ultimo 2024 een saldo van € 649.728.

Bedragen in €

Voorzieningen	Boekwaarde 1-1-2024	Toevoegingen i.v.m. wijziging methodiek	Reguliere toevoegingen	Aanwending	Boekwaarde 31-12-2024
Werkloosheidsuitkering	402.246	-	2.113	148.487	255.872
Bovenwettelijk verlof	1.096.900	317.700	269.700	321.300	1.362.500
Totaal	1.499.146	317.200	271.813	469.767	1.618.372

De ODH heeft als risicodragers een voorziening gevormd voor de dekking van de (bovenwettelijk) werkloosheidsuitkering waardoor de kosten van de werkloosheidsuitkeringen niet op de exploitatie in toekomstige jaren drukken. In 2024 is € 148.487 aan werkloosheidsuitkering uitgekeerd. Naar aanleiding van een correctie in de pensioenregeling is € 2.113 gestort.

De voorziening bovenwettelijk verlof is verhoogd met € 317.200, op basis van het uursaldo vermenigvuldigd met het uurloon inclusief werkgeverslasten per medewerker. Deze verhoging was noodzakelijk omdat in voorgaande jaren door een verandering van methodiek rekening was gehouden met een te laag uursaldo. Uitgangspunt op 31-12-2023 was 21.556 uur terwijl in werkelijkheid het saldo 26.987 uur bedroeg.

In 2024 is er 5.153 uur toegevoegd en 6.134 uur onttrokken deze uren vertegenwoordigen een waarde van respectievelijk € 269.700 en € 321.300. Per saldo is het aantal uren afgenomen met 982 met een tegenwaarde van € 51.300. De voorziening is uiteindelijk verhoogd met € 265.600.

3.4 Vlottende passiva

Bedragen in €

Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	Boekwaarde 31-12-2024	Boekwaarde 31-12-2023
Crediteuren	288.787	373.829
Af te dragen BTW	2.261.008	2.321.611
Af te dragen loonheffing en sociale premies	1.701.241	1.592.205
Totaal	4.251.036	4.287.645

Bedragen in €

Overlopende passiva	Boekwaarde 31-12-2024	Boekwaarde 31-12-2023
Vooruit gefactureerde dwangsommen	619.544	533.375
Nog af te rekenen/verrekenen resultaat nacalculatie	548.737	1.003.261
Overige overlopende passiva	2.719.486	2.316.589
Totaal	3.887.767	3.853.225

Dwangsommen:

Ultimo 2023 was een bedrag van € 533.375 aan dwangsommen gefactureerd. In 2024 is een bedrag van € 197.455 aan dwangsommen gefactureerd en is € 105.250 ontvangen en aan de deelnemende gemeenten uitbetaald. Daarnaast moet een bedrag van € 6.831 aan deurwaarderskosten nog worden verrekend met de deelnemers.

Van het saldo van € 619.544 is ultimo 2024 een bedrag van € 164.177 ontvangen maar nog niet uitbetaald. Het saldo van € 455.367 wordt pas nadat het volledige bedrag van de dwangsom is geïnd aan de deelnemende gemeenten uitbetaald.

Overige overlopende passiva:

Staffing management Services B.V.	€ 549.800
Overige leveranciers < € 50.000	€ 243.048
Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen	€ 566.030
Additionele projecten	€ 1.360.650

De in de balans ontvangen opgenomen voorschotbedragen voor additionele projecten zijn als volgt gespecificeerd.

Regeling	Stand per 1-1-2024	Vermeer- deringen	Verminde- ringen	Stand per 31-12-2024
E-PRTR (European Pollutant Release and Transfer Register)	-	6.956	6.956	-
Advisering BRIKS gemeenten	-	31.370	31.370	-
Versterking Omgevingsveiligheid (dp4)	-	7.665	7.665	-
Werkplan Spoed en Nazorg (SPUK Bodem)	88.620	1.888.645	1.141.352	835.913
SPUK IBP Versterking VTH-stelsel	210.999	117.059	191.311	136.747
SPUK Extra Toezicht en handhaving energiebesparingsplicht	493.291	579.972	685.273	387.990
Versterking Omgevingsveiligheid cluster 5	-	14.879	14.879	-
	792.910	2.646.546	2.078.806	1.360.650

3.5 Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Artikel 53 van de BBV verplicht de ODH om in de toelichting op de balans inzicht te geven in de financiële verplichtingen waaraan de ODH is verbonden, voor zover die verplichtingen financiële consequenties hebben voor toekomstige jaren en deze verplichtingen niet zijn opgenomen in een balanspost. In de uitwerkingen van dit artikel is aangegeven dat alleen politiek-bestuurlijke en financieel gezien belangrijke verplichtingen dienen worden opgenomen.

Tabel Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Bedragen in €

Naam	Omschrijving	Start	Einde	Bedragen
Provincie Zuid-Holland	Huurcontract	1-jan-13	Looptijd 5 jaar, stilzwijgend verlengd tot 31-12-2027	2.550.000
Multilease	Leasecontract wagenpark	1-apr-18	Looptijd 3 jaar en verlengd tot 30-11-2025	88.000
Afas Software	Contract geïntegreerd salaris, financieel en HRM-systeem Profit	1-mei-20	Looptijd 4 jaar met optie 3 x 2 jaar verlenging tot 30-04-2030	111.400
Xerox Nederland B.V.	Dienstverleningsovereenkomst printers	1-jun-21	Looptijd 3 jaar met optie verlenging met 1 x 3 jaar tot 30-05-2027	65.300
Cauberg-Huygen Milieu B.V.	Milieucontroles	1-okt-21	Looptijd 1 jaar met optie verlenging met 2 x 1 jaar tot 31-08-2025	138.700
Monalyse	Media Monitor	1-jan-22	Looptijd 1 jaar, wordt stilzwijgend verlengd	11.000
Pro 10 B.V.	Inkoopadvisering	1-jan-22	Looptijd 1 jaar met optie verlenging met 3 x 1 jaar tot 31-12-2025	40.000
Lyreco B.V.	Kantoormeubilair	1-apr-22	Looptijd 4 jaar tot 31-03-2026	12.500
Bij 12	Toegang Nationale Databank Flora en Fauna	1-jul-22	Looptijd 4 jaar tot 30-06-2026	84.000
PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.	Accountantsdienst	1-aug-22	Looptijd 3 jaar loopt af 31-8-2025	55.000
Health 2 Work	Thuiswerk meubilair	19-sep-22	Looptijd 3 jaar tot 31-08-2025	26.700
Cyvlomedia	Cyclorama en Globespotter	2-jul-23	Looptijd 2 jaar tot 01-07-2025	12.200
Odido Netherlands B.V.	Raamovereenkomst Provinciale Telefonie PT2023	14-jul-23	Looptijd 3 jaar met optie stilzwijgende verlenging tot 13-06-2026	26.400
PostNL Pakketten Benelux B.V.	Postdiensten	1-aug-23	Looptijd 1 jaar wordt stilzwijgend verlengd	12.800
Recruitment Marketeers B.V.	Arbeidsmarktcommunicatie	1-nov-23	Looptijd 2 jaar tot 31-10-2025	100.000
Arbo Concern B.V.	Arbodienst	1-jan-24	Looptijd 2 jaar met optie 3 x 1 jaar verlenging tot 30-04-2025	118.100
DCMR Milieudienst Rijnmond	Meldkamer Milieutelefoon DVO	1-jan-24	Looptijd 2 jaar tot 31-12-2025	22.500
Sogeti Nederland B.V.	Server-, werkplek-, applicatie- en cloudbeheer	1-apr-24	Looptijd 3 jaar tot 31-03-2027	1.617.200
ARP Nederland B.V.	Leasecontract laptops	29-apr-24	Looptijd 5 jaar tot 28-04-2028	594.700
Wolters Kluwer Nederland B.V.	Abonnement Juridische bibliotheek	13-mei-24	Looptijd 3 jaar tot 12-05-2027	51.600
IntercConcept B.V.	Vergunningverlening, toetsing en toezicht BRIKS taken	1-jun-24	Looptijd 2 jaar tot 31-05-2026	14.200
Idgis B.V.	Regionale risicokaart	1-jul-24	Looptijd 1 jaar tot 31-12-2025	33.600
Breur	Dienstkleding en PBM's	1-sep-24	Looptijd 2 jaar met optie 2 x 1 jaar verlenging tot 31-08-2026	16.700
Medewerkers	Verlofrechten	31-dec-24	Wettelijk verlof 2024	255.200

4. Overzicht van lasten en baten

De ODH sluit het jaar af met een positief saldo van € 692.000 en dat is beduidend beter dan het begrote te kort van € 93.000 dat gemeld is bij de najaarsnota 2024. Al met al een verbeterd resultaat van circa € 785.000 ten opzichte van de Najaarsnota. Na het vaststellen van de Najaarsnota is door het provinciaal bestuur nog een budget toegekend voor de vergunningverlening Stikstof, Bodemenergiesystemen en Soortenmanagementplan, tezamen € 1.029.000. Deze wijziging is opgenomen in de kolom wijziging na Najaarsnota.

Tabel Programmaverantwoording

Bedragen * € 1.000

Omschrijving programma	Jaar-rekening 2023	Primitieve begroting 2024	Begroting na wijziging NJN 2024	Administra-tieve wijziging	Begroting na wijziging 2024	Jaar-rekening 2024	Afwijking
Toetsing en Vergunningverlening	11.104	9.151	11.631	1.157	12.788	12.236	552
Additionele projecten	-	-	2.247	-	2.247	1.093	1.154
Totaal lasten Toetsing en Vergunningverlening	11.104	9.151	13.878	1.157	15.035	13.329	1.706
Toezicht en Handhaving	8.272	7.631	8.144	-	8.144	8.672	-528
Additionele projecten	-	-	1.189	-	1.189	708	481
Totaal lasten Toezicht en Handhaving	8.272	7.631	9.333	-	9.333	9.380	-47
Overhead	13.208	11.273	13.311	128	13.439	13.530	-89
Additionele projecten	-	-	-	-	-	193	-193
Heffing Vpb	-	-	-	-	-	-	-
Onvoorzien	-	-	50	-	50	-	50
Totaal overig	13.208	11.273	13.361	128	13.489	13.723	-232
Totaal lasten programma's	32.584	28.055	36.572	1.285	37.857	36.432	1.427
Algemene dekkingsmiddelen	-32.848	-28.258	-32.351	-1.285	-33.636	-34.438	803
Overig	-	-	-	-	-	-	-
Additionele projecten	-	-	-3.436	-	-3.436	-1.994	-1.442
Totaal baten	-32.848	-28.258	-35.787	-1.285	-37.072	-36.432	-639
Saldo van baten en lasten	-264	-203	785	-	785	0	788
Mutaties reserves	-633	204	-692	-	-692	-692	-
Gerealiseerd resultaat	-897	1	93	-	93	-692	788

Per programma worden afwijking van het budget groter dan € 50.000 kort toegelicht. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen de reguliere programma's en de additionele projecten.

4.1 Toelichting overzicht van lasten en baten

De reguliere programma's

Programma Toetsing en Vergunningverlening

Dit programma sluit met een incidenteel voordelig saldo van € 552.000. Dit saldo is met name toe te schrijven aan lagere kosten voor inzet capaciteit ad € 316.000, onderzoek ad € 130.000 en diverse overige posten tezamen € 106.000.

Programma Toezicht en Handhaving

Dit programma sluit met een nadelig saldo van € 528.000. De overschrijding is met name toe te schrijven aan incidentele hogere personele kosten ad € 619.000 en incidentele besparingen op materiële uitgaven tezamen € 91.000. De incidentele overschrijding van de personeelslasten is het gevolg van het vervroegd aantrekken van medewerkers met het oog op de uitstroom van met name de pensioengerechtigden. De achterliggende reden hiervoor is het borgen van continuïteit van de werkzaamheden door warme overdracht van kennis en ervaring.

Programma Overhead

Het programma kent een nadelig saldo van € 89.000 waarvan het resultaat een optelsom is van een aantal posten. De belangrijkste afwijkingen doen zich voor op:

Personeelskosten:

Aan personeelskosten is € 131.000 minder uitgegeven. Dit is deels toe te schrijven aan vacatures bij de afdeling Bedrijfsvoering;

Opleidingen:

Aan opleidingen is door vertraging van het opstarten van de ODNL academie de beoogde bijdrage niet geïnd en is het beoogde aanbod niet volledig benut wat heeft geleid tot een onderuitputting van € 209.000;

Algemene personeelskosten:

Aan algemene personeelskosten is € 194.000 meer uitgegeven. Dit is toe te schrijven aan de fors ingezet op werving van personeel om de vacatures te kunnen vervullen in een lastige arbeidsmarkt en flankerend personeelsbeleid en dan in het bijzonder voor het coachen van jongen medewerkers;

Overige bedrijfsmiddelen:

Deze post heeft een voordelig saldo van € 589.000 en het voordeel is voornamelijk toe te schrijven aan de in de bijdragen van de deelnemers begrepen dekking voor de bedrijfsvoering, de zo genoemde “Materiële taakuitbreiding”. Na het opstellen van de NJN is deze post toegenomen tot € 539.000 en kan door het ontbreken van een momenten voor het nemen van een bestuurlijk besluit door het AB niet meer verdeeld worden over de verschillende programma's. Daarnaast zijn er nog besparingen geweest op de diverse budgetten van € 50.000.

Voorziening verlofsparen:

Medewerkers kunnen verlofsparen door gebruikmaken van het verlof uit overwerk, uren uit het bovenwettelijk vakantieverlof en IKB. Het spaarverlof kan worden opgenomen voor korte duur, maar ook voor een langere verlofperiode. De gespaarde uren worden gekapitaliseerd en gestort in de daarvoor ingestelde voorziening. Voor 2024 is € 265.600 toegevoegd aan de voorziening om te kunnen voldoen aan de toekomstige verplichtingen. Het aantal gespaarde uren ultimo 2024 is 26.005 en de omvang van de voorziening bedraagt € 1.362.500.

Overig:

De aan de Werkkosten Regeling (WKR) gerelateerde uitgaven en het project Documenten op orde is per saldo € 85.000 meer uitgegeven dan begroot.

Baten:

De op het programma overhead geraamde baten ad € 474.000 die niet gerealiseerd zijn hebben betrekking op de prijscompensatie 2024 ad € 308.000 te dekken uit het rekeningresultaat 2023 en € 166.000 voor inkomsten uit detachering. De werkelijke realisatie voor prijsindexatie 2023 is onttrokken aan de algemene reserve (programma Reserves). De op dit programma niet gerealiseerde inkomsten voor detachering zijn verantwoord op het programma Algemene dekkingsmiddelen en verklaren daar de hogere inkomsten.

Onvoorzien:

De post onvoorzien van € 49.500 is in 2024 niet aangewend.

Algemene dekkingsmiddelen

Het programma Algemene dekkingsmiddelen sluit met een voordelig saldo van € 802.000 en bestaat uit de volgende onderdelen:

1. Hogere renteopbrengsten uit Schatkistbankieren	€	46.000
2. Bijdrage UWV voor compensatie zwangerschapsverlof	-	155.000
3. Inkomsten uit detachering	-	130.000

4. Prijscompensatie uit rekeningresultaat 2023	-	363.000
5. Overig	-	108.000

Heffing Vpb

Met het Bureau Belastingplicht Overheidsondernemingen zijn in 2016 afspraken gemaakt dat indien een Omgevingsdienst zijn overheidstaken op basis van wetgeving uitvoert en op alle andere (commerciële) activiteiten geen winst behaalt de Omgevingsdienst dan niet Vpb-plichtig is. De ODH belast zijn producten en diensten uitsluitend tegen kostprijs (zonder winstopslag) door aan zijn afnemers. Met inachtneming hiervan is geconcludeerd dat de ODH niet Vpb-plichtig is (en dus geen fiscale administratie hoeft te voeren en geen aangifte hoeft te doen).

Mutaties reserves

De ODH is eigenrisicodragers in het kader van de Werkloosheidswet (WW), de Ziektewet (ZW) en de Wet Gedeeltelijk Arbeidsgeschikten (WGA). Voor de Ziektewet betekent het dat de uitkering na het tweede ziektejaar voor rekening van de ODH komt in plaats van het UWV. Ter dekking van het financieel risico is in 2022 een bestemmingsreserve eigen-risicodragerschap WW, ZW en WGA ingesteld.

Het structurele premiebedrag werkhervattingskas van € 184.000 dat vanaf 2022 niet meer is verschuldigd is in de bestemmingsreserve gestort en wordt jaarlijks geïndexeerd met het percentage loonsomstijging. Onttrekking aan de bestemmingsreserve vindt plaats op het moment dat een WW-uitkering, ZW-uitkering of WGA-uitkering is verschuldigd.

Het te onttrekken bedrag wordt gestort in een voorziening waaruit de verschuldigde uitkeringen worden betaald. Jaarlijks wordt (bij het opstellen van de begroting en/of jaarrekening) op basis van de instroom de hoogte van de bestemmingsreserve beoordeeld en zo nodig bijgesteld. In 2024 is conform de begroting € 204.000 gestort in de reserve.

Bij vaststelling van de jaarrekening 2023 is het batig resultaat van € 897.254 in de algemene reserve gestort en onttrokken voor de dekking van:

- de indexering 2024 ad € 307.600 waardoor de bijdrage van de deelnemers incidenteel is verlaagd;
- de afrondende fase van het project Documenten op orde ad € 100.000; en
- de dekking van kosten organisatieontwikkeling en de uitvoering van het Koersplan 2024-2028 ad € 687.700.

De additionele projecten

Naast de structurele werkzaamheden voert de ODH ook incidentele werkzaamheden uit die niet onder het beleid van Nacalculatie vallen. Voor de werkzaamheden zijn specifieke afspraken gemaakt voor de te maken en declareren kosten. De additionele projecten hebben nooit een financieel resultaat en dienen op nul te sluiten

Tabel Additionele projecten

Bedragen * € 1.000

Project	Opdrachtgever	Beschikt budget	Kosten tot en met 2023	Kosten 2024	Beschikbaar vanaf 2025
E-PRTR (European Pollutant Release and Transfer Register)	Provincie Zuid-Holland	6.700		6.956	
Advisering BRIKS gemeenten	Provincie Zuid-Holland	102.900		31.370	
Versterking Omgevingsveiligheid (dp4)	Omgevingsdienst NL	7.665		7.665	
Werkplan Spoed en Nazorg (SPUK Bodem)	Provincie Zuid-Holland	2.057.000		1.054.896	
SPUK IBP Versterking VTH-stelsel	Min. Infrastructuur en Waterstaat	502.442	139.996	192.561	169.885
SPUK Extra Toezicht en handhaving energiebesparingsplicht	Min. Klimaat en Groene Groei	2.709.182	623.576	685.274	1.400.332
Versterking Omgevingsveiligheid cluster 5	Omgevingsdienst NL	132.500		14.879	
Totaal		5.518.389	763.572	1.993.601	1.570.217

De additionele projecten IBP VTH en extra toezicht en handhaving energiebesparingsplicht (SPUK THE) zijn meerjarig. Het beschikbare budget per regeling dat niet is aangewend wordt doorgeschoven naar het volgende jaar.

5 Nacalculatie en deelnemersbijdragen

Nacalculatie

Het algemeen bestuur heeft op 26 juni 2019 besloten om na te calculeren op basis van het werkelijk aantal bestede uren x werkelijk uurtarief. Bij het opstellen van de jaarrekening is de balans opgemaakt van de werkelijk gepresteerde uren en hoe deze zich verhouden met de begrote uren. Wanneer het verschil van de deelnemersbijdrage tussen voor- en nacalculatie zich binnen de bandbreedte van 10% bevindt dan wordt het verschil meegenomen naar een volgend dienstjaar via een vordering of schuld op de balans. Is het verschil van de deelnemersbijdrage tussen voor- en nacalculatie meer dan 10% dan wordt het verschil buiten de bandbreedte van 10% met de deelnemer afgerekend.

Het opstellen van de nacalculatie gebeurt aan de hand van de volgende uitgangspunten:

1. Het berekenen van een geactualiseerd voorcalculatorisch tarief op concernniveau en per deelnemer. Dit door het totaal van de deelnemersbijdrage te delen door het totaal geraamde uren;
2. Het berekenen van het nacalculatorisch tarief op concernniveau en per deelnemer. Dit door de werkelijke lasten te delen door de werkelijke uren.

Het resultaat van het de nacalculatie 2024 bedraagt € 526.150 op basis van het 12.489 extra bestede uren. Dit bedrag wordt toegevoegd aan de balansposities van de deelnemers. Ondanks het feit dat significant meer uren besteed zijn dan begroot, nemen de balansposities toe doordat het gemiddeld uurtarief lager ligt dan de tarieven waarmee in de begroting rekening was gehouden.

In onderstaande tabellen zijn de uitkomsten van de vastgestelde methodiek nacalculatie opgenomen per deelnemer. Bij berekening van de afwijking wordt het balanssaldo van de afrekening/verrekening per 31-12-2023 meegenomen.

Tabel Afwikkeling saldo nacalculatie 2023 per deelnemer

Bedragen in €

Deelnemers	Nacalculatiesaldo 31-12-2023	Afwikkeling resultaatbestemming 2023	Lekstroom	Afrekening 2023	Saldo 1-1-2024
Delft	-112.274	110.147			-2.127
Den Haag	-78.270	39.347			-38.923
Leidschendam-Voorburg	-91.143	-15.206			-106.349
Midden-Delfland	44.870	-30.942			13.928
Pijnacker-Nootdorp	-105.948	-2.296		20.488	-87.756
Rijswijk	70.445	-5.017			65.428
Wassenaar	0	-39.585			-39.585
Westland	-365.152	-213.313	95.400	134.209	-348.856
Zoetermeer	-125.009	-11.137		6.380	-129.766
Provincie Zuid-Holland	-240.780	366.048			125.268
Totaal	-1.003.261	198.046	95.400	161.077	-548.738

Tabel Financieel effect nacalculatie 2024 per deelnemer

Bedragen in €

Deelnemers	Bijdrage 2024 na wijziging	Geraamde uren	Gemiddeld tarief voorcalculatie	Quotiënt	Gemiddeld tarief nacalculatie	Gerealiseerde uren werkplan	Bijdrage 2024 op basis nacalculatie	Effect nacalculatie
Delft	1.638.000	14.612	112,10	0,9439	105,81	14.920	1.578.737	-59.263
Den Haag	7.557.000	68.952	109,60	0,9439	103,45	74.209	7.676.942	119.942
Leidschendam-Voorburg	1.178.000	10.474	112,47	0,9439	106,16	11.001	1.167.896	-10.104
Midden-Delfland	702.000	6.304	111,36	0,9439	105,11	6.273	659.313	-42.687
Pijnacker-Nootdorp	987.000	8.802	112,13	0,9439	105,84	10.289	1.089.034	102.034
Rijswijk	903.000	8.089	111,63	0,9439	105,36	8.389	883.855	-19.145
Wassenaar	621.000	5.533	112,24	0,9439	105,94	5.664	600.081	-20.919
Westland	4.736.000	42.368	111,78	0,9439	105,51	42.897	4.526.115	-209.885
Zoetermeer	1.341.000	11.968	112,05	0,9439	105,76	12.515	1.323.634	-17.366
Provincie Zuid-Holland	13.670.600	111.190	122,95	0,9439	116,05	114.624	13.301.843	-368.758
Totaal	33.333.600	288.292	115,62	0,9439	109,14	300.781	32.807.450	-526.150

Tabel Nacalculatiesaldo per deelnemer per 31-12-2024

Bedragen in €

Deelnemers	Saldo 1-1-2024	Effect nacalculatie 2024	Saldo voor afrekening	Bandbreedte 10%	Afwijking binnen bandbreedte	Afrekening buiten bandbreedte	Verrekening via balans
Delft	-2.127	-59.263	-61.390	163.800	Ja	0	-61.390
Den Haag	-38.923	119.943	81.019	755.700	Ja	0	81.019
Leidschendam-Voorburg	-106.349	-10.104	-116.453	117.800	Ja	0	-116.453
Midden-Delfland	13.928	-42.687	-28.759	70.200	Ja	0	-28.759
Pijnacker-Nootdorp	-87.756	102.034	14.278	98.700	Ja	0	14.278
Rijswijk	65.428	-19.145	46.283	90.300	Ja	0	46.283
Wassenaar	-39.585	-20.919	-60.504	62.100	Ja	0	-60.504
Westland	-348.856	-209.885	-558.741	473.600	Nee	-85.141	-473.600
Zoetermeer	-129.766	-17.366	-147.132	134.100	Nee	-13.032	-134.100
Provincie Zuid-Holland	125.268	-368.757	-243.489	1.367.060	Ja	0	-243.489
	-548.738	-526.150	-1.074.888	3.333.360		-98.173	-976.715

Negatieve bedragen betreffen een schuld van ODH aan de betreffende deelnemer

6 Overzicht incidentele lasten en baten

De in dit overzicht opgenomen lasten en baten zijn als incidenteel bestempeld, omdat deze lasten en baten alleen in 2024 zijn gerealiseerd.

Bedragen * € 1.000

Onderwerpen	T&V	T&H	Overhead	Algemene dekkings-middelen	Reserve	Saldo
Intensivering werkplannen	2.566	432	1.039	-4.037		-
Additionele werkzaamheden	1.093	708	193	-1.994		-
Verlagen bijdrage deelnemers voor indexering uit rekeningresultaat 2023				308		308
Detacheringsvergoedingen			292	-292		-
Documenten op orde			100			100
Organisatie ontwikkeling en Koersplan:						
- Processen op orde			173			173
- Ontwikkeling Koersplan 2024-2028			82			82
- Digitale handtekening			153			153
- AGV-proofwerken			153			153
Voordelig saldo nacalculatie 2023				-198		-198
Storting voorziening bovenwettelijk verlof			266			266
Totaal incidentele lasten en baten	3.659	1.140	2.451	-6.214	-	1.036
Onttrekking Algemene reserve dekking indexering					-308	-308
Onttrekking Algemene reserve dekking documenten op orde					-100	-100
Onttrekking Algemene reserve voor organisatie ontwikkeling en Koersplan					-490	-490
Totaal onttrekkingen aan reserves					-897	-897
Saldo van Baten en Lasten						139

Bedragen * € 1.000

Structureel saldo jaarrekening	Begroot*	Realisatie
Baten	29.954	36.048
Lasten	30.616	36.432
Saldo van baten en lasten	-662	-211
Toevoeging aan reserves	205	205
Onttrekking aan reserves	897	897
Saldo reserve mutaties	692	692
Resultaat	30	308
Incidentele baten	7.290	7.076
Incidentele lasten	7.412	7.215
Saldo van incidentele baten en lasten	-122	-139
Resultaat	-92	169

*Begroot na wijziging

Toelichting op de incidentele baten en lasten.

Intensivering werkplannen:

De intensivering voor 2024 zijn te onderscheiden naar specifieke werkzaamheden voor:

- De afdeling Toetsing en Vergunningverlening hebben werkzaamheden betrekking op Omgevingsveiligheid, Bodem, Stikstof, Soortenbescherming en Water.
- De afdeling Toezicht en Handhaving hebben de werkzaamheden betrekking op Label C, Lekstromen, Indirecte lozingen en Evenementen.

Additionele werkzaamheden:

De additionele werkzaamheden worden gefinancierd door specifieke uitkeringen die waarvan de grootste betrekking hebben op de uitvoering van Spoed en Nazorg voor een bedrag van € 1,1 miljoen opdracht van de Provincie Zuid Holland, de Versteking VTH-stelsel voor een bedrag van € 0,2 miljoen in opdracht van het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat en het project Extra toezicht en handhaving energiebesparingsplicht voor een bedrag van € 0,7 miljoen in opdracht van het ministerie van Klimaat en Groene Groei.

Verlagen bijdragen deelnemers voor indexering uit rekeningresultaat 2023:

Bij het vaststellen van de Voorjaarsnota is besloten incidenteel de prijscompensatie 2024 te dekken uit het rekeningresultaat 2023.

Detacheringsvergoedingen:

Ook in 2024 zijn een aantal medewerkers op detacheringsbasis werkzaam geweest bij andere overheidsinstellingen. Deze baten is ingezet voor inhuur

Documenten op orde:

In het 1e kwartaal van 2024 is het project documenten op orde, wat al enige jaren liep afgerond. De dekking voor de kosten komt uit het rekeningresultaat 2023.

Organisatie ontwikkeling en Koersplan:

In het streven efficiënter te kunnen werken zijn in 2024 enerzijds een aantal IT projecten opgepakt die de werkdruk moeten verlagen en anderzijds de beleidslijnen hebben geschets voor een toekomstbestenige ODH zoals verwoord in het Koersplan 2024-2028.

Storting voorziening bovenwettelijk verlof:

Voor 2024 is € 265.600 (nadeel) toegevoegd aan de voorziening om te kunnen voldoen aan de toekomstige verplichtingen. Het aantal gespaarde uren ultimo 2024 is 26.005 en de omvang van de voorziening bedraagt € 1.362.500.

7 Wet normering topinkomens

WNT-verantwoording 2024 Omgevingsdienst Haaglanden

Op 1 januari 2013 is de Wet normering topinkomens (WNT) in werking getreden. De WNT is van toepassing op de Omgevingsdienst Haaglanden. Het voor de Omgevingsdienst Haaglanden toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2024 € 223.000 (het algemene bezoldigingsmaximum).

Het WNT-maximum voor de leden van het Algemeen Bestuur bedraagt voor de voorzitter 15% en voor de overige leden 10% van het bezoldigingsmaximum, berekend naar rato van de duur van het dienstverband. De toezichthoudende topfunctionarissen bij de ODH (leden van het Algemeen en Dagelijks Bestuur) ontvangen geen vergoeding voor hun werkzaamheden. In verband daarmee is volstaan met het opnemen van de naam en de functie van de toezichthoudende topfunctionarissen.

Bedragen in €	Chr. van der Kamp
Functiegegevens	Directeur/Secretaris
Aanvang en einde functievervulling in 2024	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0
Dienstbetrekking?	ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	148.821
Beloningen betaalbaar op termijn	23.321
<i>Subtotaal</i>	<i>172.142</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	233.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.
Totale bezoldiging	172.142
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan:	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.
Gegevens 2024	
Aanvang en einde functievervulling in 2024	1/1 - 31/12
Deeltijdfactor 2024 in fte	1,0
Dienstbetrekking?	ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	141.560
Beloningen betaalbaar op termijn	22.510
<i>Subtotaal</i>	<i>164.070</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	223.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.
Totale bezoldiging	164.070

Naam topfunctionaris	Aanvang en einde functievervulling in 2024	Organisatie	Functie
M. Ferwerda	1/1 - 31/12	Westland	Voorzitter AB/DB
R. Weerwag	1/1 - 31/12	Zoetermeer	Lid AB
A. Kapteijns	1/1 - 31/12	Den Haag	Lid AB/DB
R. Barker	1/1 - 31/12	Den Haag	Lid AB/DB
M. Huijsmans	1/1 - 31/12	Delft	Lid AB/DB
B. van der Stee	1/1 - 31/12	Westland	Lid AB
M. Belt	1/1 - 31/12	Leidschendam-Voorburg	Lid AB/DB
M. van Bijnen	1/1 - 31/12	Pijnacker-Nootdorp	Lid AB
M. Wit	1/1 - 31/12	Rijswijk	Lid AB
L. van Doeveren	1/1 - 31/12	Wassenaar	Lid AB
M. Oderwald-Ruijsbroek	1/1 - 31/12	Midden-Delfland	Lid AB
M. Stolk	1/1 - 31/12	Zuid-Holland	Lid AB/DB
A. Weverling	10/9 - 31-12	Zuid-Holland	Lid AB
J. Baljeu	1/1 - 10/7	Zuid-Holland	Lid AB

8 Besluit Algemeen Bestuur

Het Algemeen Bestuur van de Omgevingsdienst Haaglanden;

Gelezen het voorstel van het Dagelijks Bestuur van 28 maart 2025;

Gelezen het verslag van bevindingen van de onafhankelijke accountant;

Gelezen het verslag en het advies van de rekeningcommissie;

Gelezen de reactie van het Dagelijks Bestuur van 12 juni 2025;

BESLUIT:

1. De Ontwerp Jaarstukken 2024 vast te stellen;
 2. Voorgesteld wordt het rekeningresultaat 2024 van € 692.303 te bestemmen voor:
 - a. Bijdrage in de taakstelling voor de jaren 2026 en 2027 € 400.000
 - b. Storting in de Algemene Reserve voor de dekking van de begrotingstekorten 2026 en 2027 - 292.303
- € 692.303

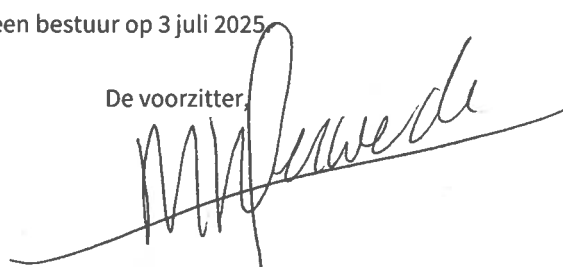
Aldus besloten in de openbare vergadering van het algemeen bestuur op 3 juli 2025.

De secretaris,

Mr. C. van der Kamp

De voorzitter,

M.R. Ferwerda Msc.

DEEL 3 Bijlagen

Bijlage 1. Baten en lasten per taakveld

In de gewijzigde BBV is opgenomen dat in de begroting en jaarrekening een overzicht moet worden opgenomen van de geraamde en gerealiseerde baten en lasten per taakveld.

Voor de beleidsindicatoren van het taakveld bestuur en ondersteuning is voor de inwoneraantallen uitgegaan van de aantallen per 1-1-2024 (bron: CBS Statline).

Voor het taakveld volksgezondheid en milieu zijn vooralsnog geen beleidsindicatoren opgenomen. Het hanteren van streefcijfers voor activiteiten van de ODH, waarbij er interactie is met partijen uit de samenleving, heeft weinig waarde omdat juist overleg en het trachten van het bereiken van consensus van groter belang kunnen zijn dan een streefgetal voor bijvoorbeeld tijdsbesteding. De ODH kan in het geval van wettelijke normen wanneer sprake is van bijvoorbeeld incomplete aanvragen of te laat verkregen externe adviezen, 'op tijd' weigeren. Echter bevoegde gezagen geven aan soms de voorkeur te geven aan een zorgvuldig proces boven het halen van een tijdslimiet.

Uit bovenstaande aspecten moge blijken dat naast een kwantitatieve kant ook de kwaliteit van het proces naar de maatschappij aandacht verdient. De aandacht die ook onze opdrachtgevers hiervoor vragen spreekt boekdelen. Het spreekt voor zich dat het halen van termijnen uitgangspunt blijft.

Tabel Overzicht gerealiseerde baten en lasten per taakveld

Omschrijving programma	Begroting 2024 voor wijziging			Begroting 2024 na wijziging			Realisatie 2024		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
0.4 Overhead	11.273	0	11.273	13.489		13.489	13.530		13.530
0.8 Overige baten en lasten	-	28.258	-28.258		33.636	-33.636		34.438	-34.438
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	-								0
0.10 Reserves	204	0	204		692	-692		692	-692
Bestuur en ondersteuning	11.477	28.258	-16.781	13.489	34.328	-20.839	13.530	35.130	-21.600
Milieubeheer	16.781		16.781	20.932		20.932	20.908	0	20.908
Volksgezondheid en milieu	16.781	0	16.781	20.932	0	20.932	20.908	0	20.908
Totaal	28.258	28.258	0	34.421	34.328	93	34.438	35.130	-692

Tabel Beleidsindicatoren bestuur en ondersteuning

Naam indicator	Eenheid	Bron	Begroting			Realisatie		
Formatie	Fte per 1.000 inwoners	CBS Statline	225,59	1.143.900	0,20	238,50	1.162.453	0,21
Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	CBS Statline	215,74	1.143.900	0,19	243,76	1.162.453	0,21
Apparaatskosten	Kosten per inwoner	Eigen bron	9.213.500	1.143.900	8,05	35.728.894	1.162.453	30,74
Externe inhuur	Kosten als % van totale loonsom en inhuur	Eigen bron	695.900	22.271.100	3,12%	7.074.420	28.408.719	24,90%
Overhead	% totale lasten	Eigen bron	11.273.400	28.054.400	40,18%	13.734.511	34.438.000	39,88%

Bijlage 2. Kerngegevens en bestuursstructuur

Tabel Vertegenwoordiging bestuur

Artikel 15, lid 2a	Algemeen bestuur			Dagelijks bestuur
Deelnemers	Aantal leden	Stemverdeling	Stemverhouding	
Delft	1	16	16	1
Den Haag	2	27	54	1
Leidschendam-Voorburg	1	4	4	1
Midden-Delfland	1	4	4	
Pijnacker-Nootdorp	1	8	8	
Rijswijk	1	8	8	
Wassenaar	1	4	4	
Westland	2	14	28	1
Zoetermeer	1	16	16	
Provincie Zuid-Holland	2	29	58	1
Totaal	13	130	200	5

Bijlage 3. Kwantitatieve verantwoording realisatie programma's

1 Programma T&V

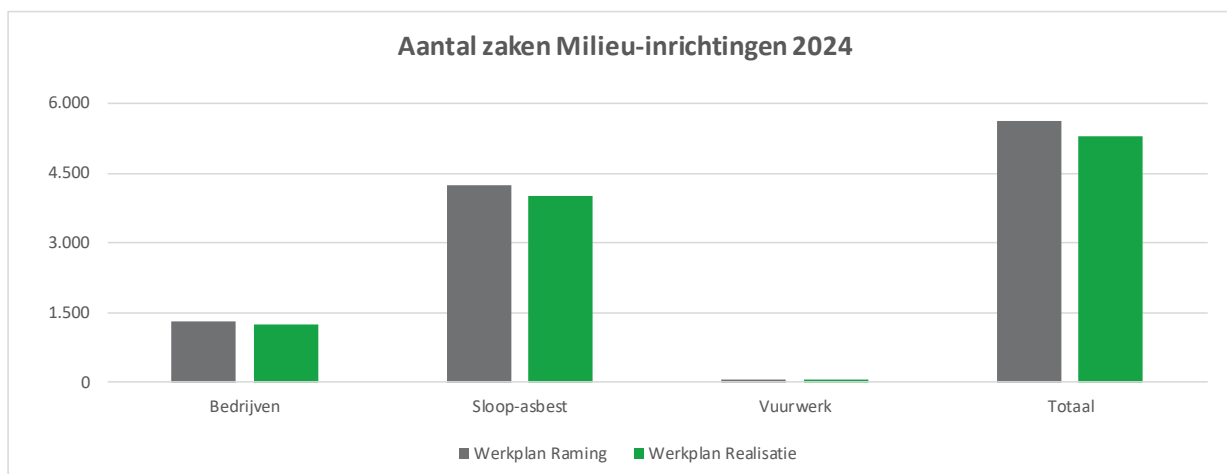
Bedrijven-milieu

Binnen het cluster bedrijven -milieu heeft het leeuwendeel van het aantal zaken betrekking op het behandelen van (asbest)slopmeldingen en activiteiten van bedrijven. Slechts een klein deel heeft betrekking op vuurwerkactiviteiten.

Het aantal zaken voor bedrijven -milieu ligt over 2024 iets onder het geraamde aantal (grafiek 12). In 2024 zijn voor de gemeente Den Haag de vuurwerkverkoopvergunningen verzorgd.

Het bevoegd gezag heeft een (wettelijke) verplichting om regelmatig te bezien of vergunningen nog voldoende actueel zijn en of daarin opgenomen beperkingen en voorschriften nog toereikend zijn. Dit aspect is opgenomen in de in mei 2020 uitgebrachte nota "VTH Beleid gemeentelijke taken Omgevingsdienst Haaglanden". Naar aanleiding van een beoordeling van het milieuvergunningbestand van de Haaglandengemeenten is een prioritering aangebracht en zijn actualisaties opgenomen in de individuele werkplannen voor 2024. Voor de provincie wordt al langer een actualisatieprogramma voor milieuvergunningen uitgevoerd.

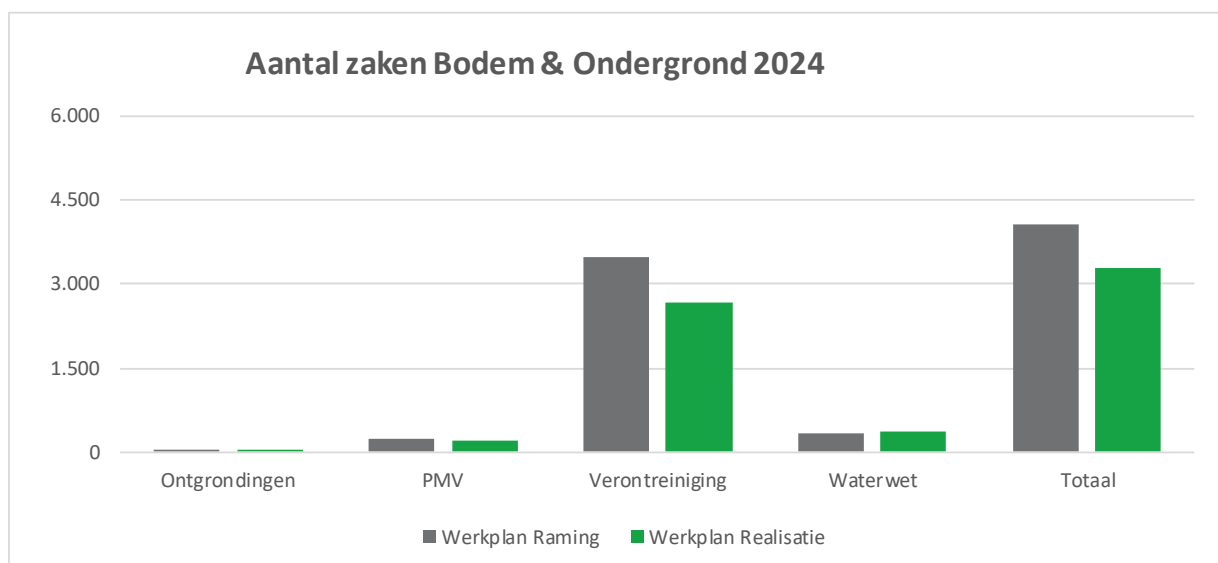
Grafiek 12 Aantal zaken milieu-inrichtingen

Bodem & Ondergrond

Dit cluster bestaat uit werkzaamheden op gebied van bodemverontreiniging, waterwet, ontgroningen en de ZHOV. Het leeuwendeel van de activiteiten hebben betrekking op het aspect bodemverontreiniging. Noemenswaardig zijn de vergunningaanvragen van Dunea zowel voor het winnen van drinkwater als voor werkzaamheden om de drinkwaterleidingen op orde te houden. Het aantal zaken voor bodem & ondergrond is vooral voor wat betreft de bodemtoetsen, in 2024 iets onder de bijgestelde raming uitgekomen. Voor de verdeling van de zaken zie grafiek 13

Grafiek 13 Aantal zaken Bodem & Ondergrond

Natuurbescherming

Natuurbescherming betreft een zogeheten geconcentreerde provinciale taak die voor het gehele grondgebied van de provincie wordt uitgevoerd. Deze taak omvat de werkvelden Natura 2000 (gebiedsbescherming waaronder stikstof), flora en fauna (soortenbescherming) en beheer- en schadebestrijding. De grafieken voor Natuurbescherming gaan uit van de bijgestelde ramingen, dat wil zeggen invulsief de aanvullende opdrachten. Omdat sprake was van een aanzienlijk additioneel volume, laten de grafieken geen volledig juist beeld zien ten opzichte van de oorspronkelijke raming, dat wil zeggen zonder aanvullende opdrachten.

Natura 2000 (gebiedsbescherming)

Deze taak ondervindt grote invloed van de uitspraak eind mei 2019 rond de stikstofregelgeving (vernietiging PAS). Deze uitspraak heeft in combinatie met de overbelasting van veel Natura 2000 gebieden gezorgd voor een toegenomen complexiteit om natuurvergunningen (Natura 2000) af te geven. Het Rijk en de provincies werken vanaf 2019 aan oplossingen om de stagnatie als gevolg van de stikstofproblematiek op te lossen. Dit heeft geresulteerd in een aantal aanpassingen in de regelgeving voor natuurvergunningen. Onderdeel daarvan was het voorzien in een stikstofregistratiesysteem ter ondersteuning van de vergunningverlening voor woningbouwprojecten en het in 2021 laten vervallen van de vergunningplicht voor activiteiten die geen significant effect op natuurgebieden tot gevolg hebben. Ook is in 2021 voorzien in een bouwvrijstelling, dat wil zeggen dat er voor de aanleg- en sloopfase van een project niet langer een vergunning nodig was. In november 2022 heeft de Raad van State deze vrijstelling buiten toepassing verklaard.

In 2024 is er specifieke aandacht geweest aan het proces om het knelpunt van de “PAS-melders” (houders van een vervallen natuurtoestemming door de PAS-uitspraak) aan te pakken. Inmiddels zijn de aanmeldingen van ruim 200 PAS-melders in Zuid-Holland geverifieerd (getoetst). Zodra er stikstofdepositieruimte beschikbaar komt kunnen de voor legalisering in aanmerking komende PAS-melders worden voorzien van een natuurvergunning. Landelijk worden acties voorbereid om te komen tot een serieuze daling van de stikstofdeposities met als doel om de natuur zich weer te laten herstellen. Het ontbreken van echte oplossingen werkt complicerende voor het verlenen van natuurvergunningen. Het aantal gerealiseerde zaken voor natuurvergunningen (gebiedsbescherming) ligt in 2024 onder de raming.

De uitspraak van de Raad van State van 18 december 2024 zorgt ervoor dat ongebruikte stikstofruimte niet mag worden ingezet (intern salderen) zonder natuurvergunning en dat dat geldt met terugwerkende kracht. Dit kan grote gevolgen hebben voor onder meer de woondeal, verduurzaming en de energie- en klimaatopgave.

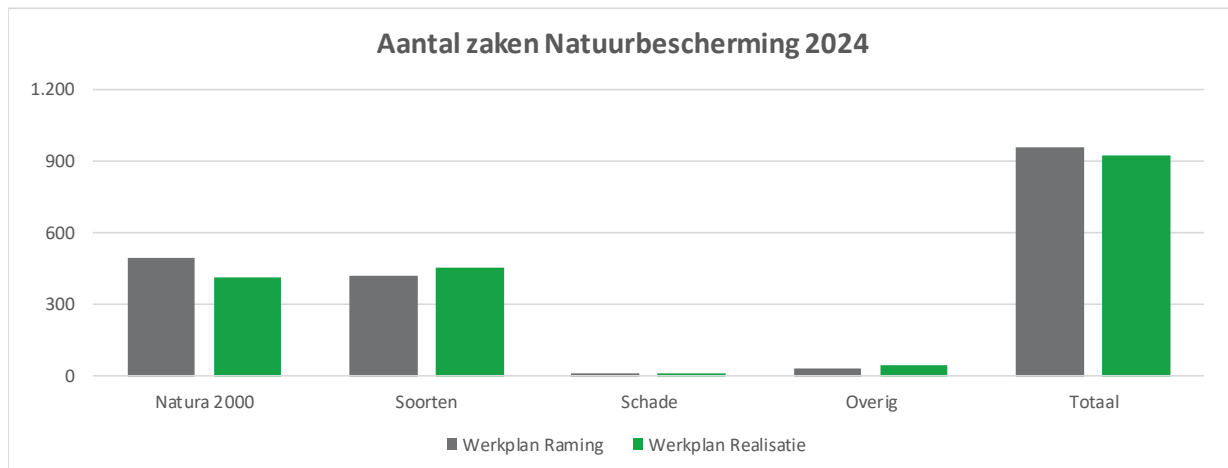
Flora en fauna (soortenbescherming)

Een ander onderdeel van natuurbescherming betreft de soortenbescherming. De afhandeling van vergunningsaanvragen (voorheen: ontheffingsaanvragen) voor de soortenbescherming is door de strikte regelgeving en het detailniveau van de te beoordelen aanvragen zeer arbeidsintensief, waarbij de afhandelingsnelheid wordt beïnvloed door de kwaliteit van aanvragen, onderliggende ecologische onderzoeken en de onderbouwingen van aanvragen. Ook voor soortenbescherming heeft in 2024 een intensivering plaatsgevonden. Het aantal gerealiseerde zaken voor de soortenbescherming ligt boven de raming. In 2024 zijn rond de 300 vergunningen afgegeven, 30-40 meer dan in de jaren ervoor. Dit positieve resultaat is echter deels opgeheven omdat in 2024, na invoering van de Omgevingswet, een verdere stijging van het aantal aanvragen is opgetreden. Gezien de voortdurende druk op de ontheffingenverlening voor soortenbescherming wordt in samenwerking met de provincie bezien welke structurele oplossing voorhanden is voor dit werkveld. Daarbij moet eerder worden gedacht aan oplossingen om beschermde soorten terug te laten keren in onze leefomgeving dan het simpelweg nog verder verhogen van de werkcapaciteit om ontheffingen te verlenen. Louter capaciteitsuitbreiding zal niet een afdoende oplossing opleveren.

Voor zowel gebiedsbescherming als soortenbescherming zorgt de aanpassing van de drinkwatervoorziening van Dunea voor substantieel veel en gecompliceerd werk. Het gaat om een groot aantal projecten, die met elkaar samenhangen, onder tijdsdruk staan en in een qua natuurwaarden complex gebied plaatsvinden. Om dit complexe programma beheersbaar te houden vindt er gestructureerd afstemming plaats met Dunea en is een min of meer vast team van behandelaars ingesteld.

Beheer- en schadebestrijding betreft het beheer van en het noodzakelijkerwijs ingrijpen in populaties dieren die zorgen voor onevenredige schade aan of gevaar voor zowel de maatschappij als voor beschermde natuurwaarden. Het betreft qua omvang een bescheiden taak binnen het cluster natuurbescherming. Bij schadebestrijding is het aantal zaken iets lager geweest dan geraamd.

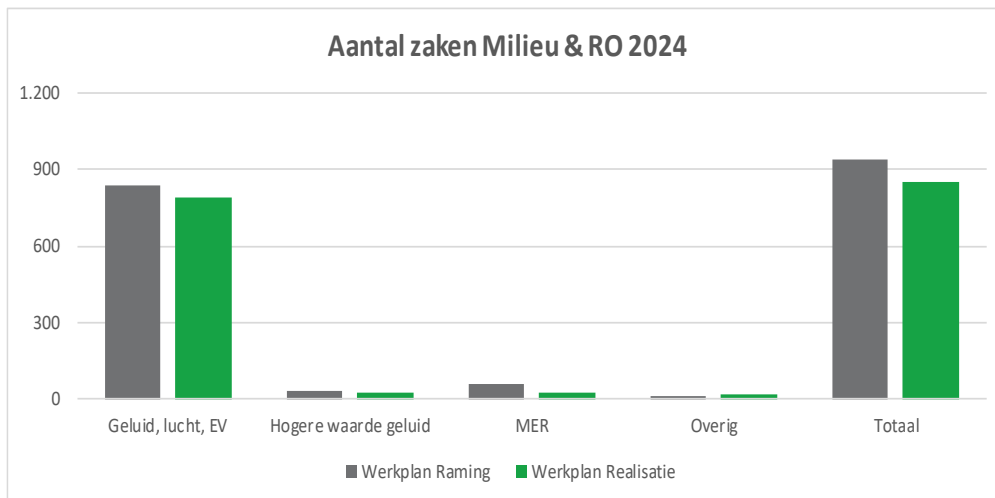
Grafiek 14 Aantal zaken natuurbescherming

Milieu & RO

Dit cluster bestaat uit werkzaamheden op gebied van geluid, lucht, licht, geur en externe veiligheid ten behoeve van bedrijven en ruimtelijke plannen en adviezen en beoordelingen in het kader van MER. Voor de gemeente Den Haag wordt in dit kader geluidadvisering verzorgd bij ontheffingen voor nachtelijke werkzaamheden. Het aantal zaken binnen dit werkveld ligt onder de bijgestelde raming. Dit is het gevolg van een lager aantal advies- en toetsaanvragen voor geluid, lucht en EV.

Grafiek 15 Aantal zaken Milieu & RO

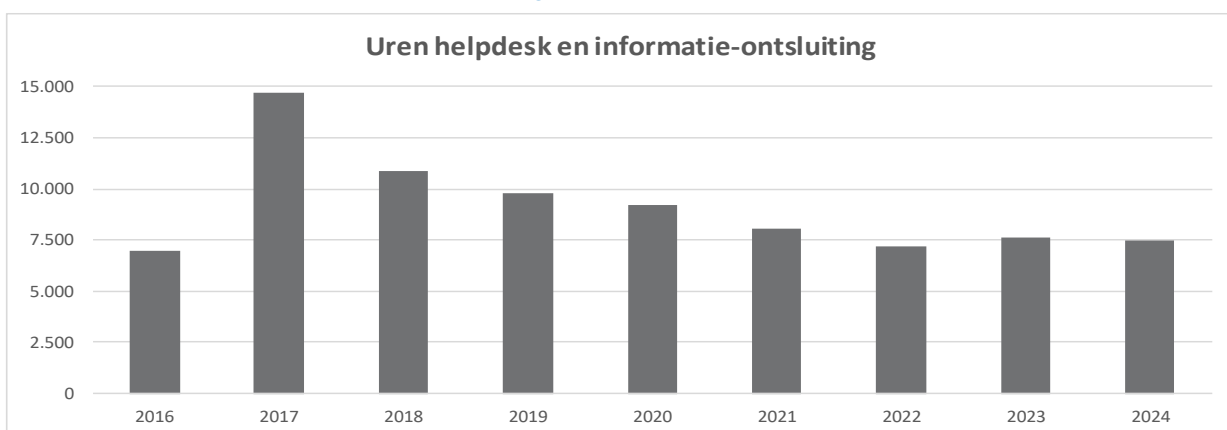
Overige taken

In de werkplannen 2024 is tijd ingeruimd voor een aantal ‘overige taken’ zoals ondersteuning bestuur, beleidsafdelingen, participatie in netwerken en/of externe overleggen, inbreng in crisisorganisatie, als ook bezwaar en beroep. Het gaat hierbij hoofdzakelijk om capaciteitsinzet (uren) en veel minder om concrete zaken (aantallen). Ook de inzet op het aspect Omgevingsveiligheid maakt onderdeel uit van de “overige taken”

Helpdesk en informatie-ontsluiting

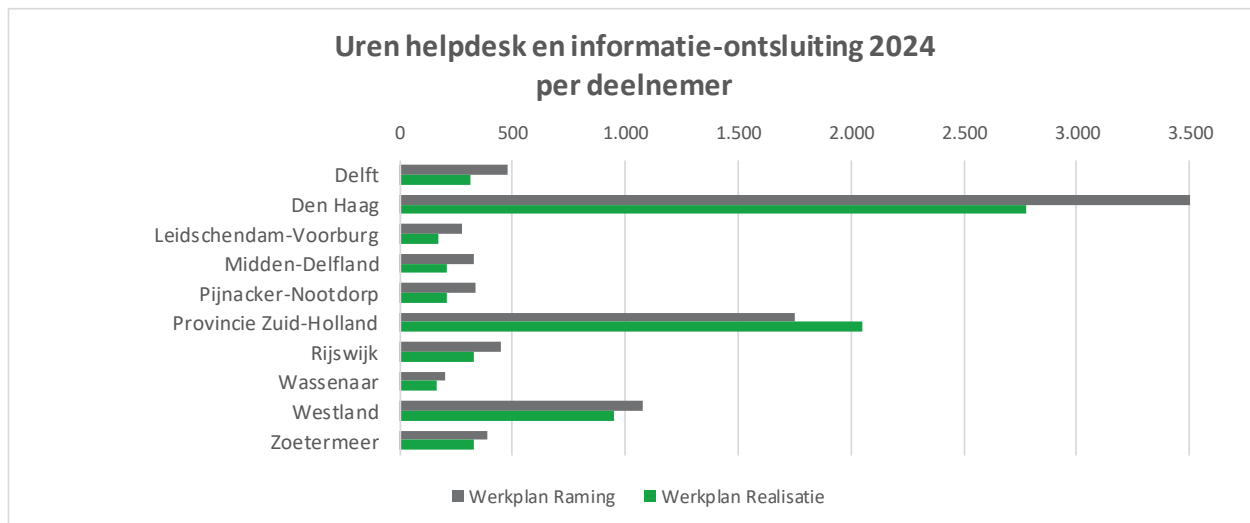
De vraag naar milieu- en bodeminformatie is al jaren substantieel en vergt een intensive inzet voor dossierinzage en dossierinformatie. In 2024 is de dalende trend van de afgelopen jaar in het aantal uren dat nodig is voor het verstrekken van informatie uit bodem en milieudossiers afgevlakt (grafiek 16). De inspanning om meer milieu- en bodeminformatie digitaal beschikbaar te kunnen stellen, waaronder het vanaf 2021 online op geo-basis beschikbaar stellen van bodeminformatie (BIO), draagt bij aan het efficiënter kunnen afhandelen van het grote aantal verzoeken.

Grafiek 16 Inzet helpdesk en informatie-ontsluiting

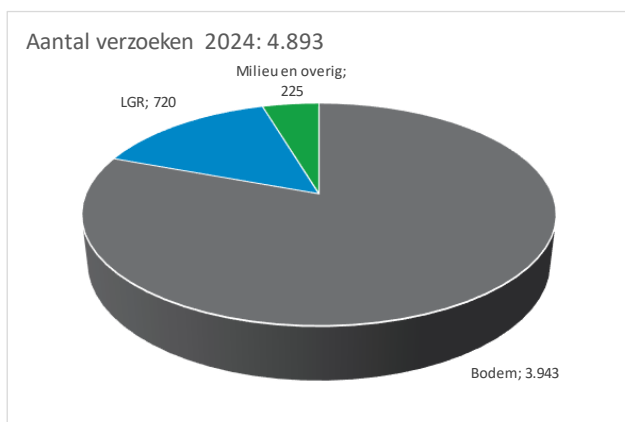
Navolgend is een grafische weergave opgenomen van de verdeling per deelnemer van de inzet op informatie-ontsluiting en helpdeskvragen. Met afstand de grootste afnemers zijn Den Haag en de PZH.

Grafiek 17 Inzet helpdesk en informatie-ontsluiting per deelnemer

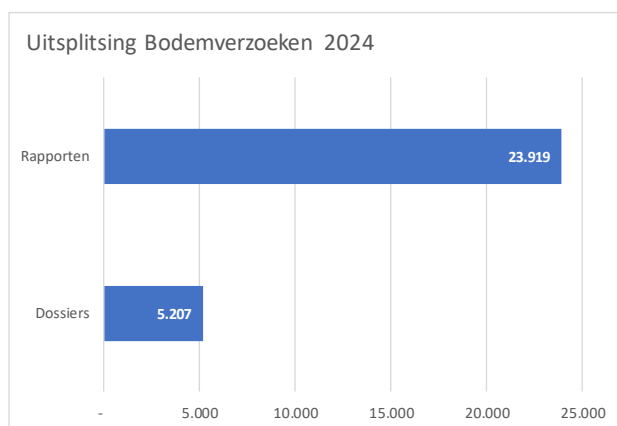

Uit de grafieken 18 en 19 blijkt dat het om grote aantallen informatieverzoeken gaat. In grofweg 80-90% van de gevallen betreft het informatie uit bodemdossiers. Het aantal bodemverzoeken leidt tot 5.207 dossiers en bijna 24.000 rapporten.

Grafiek 18 Verzoeken

Grafiek 19 Bodemverzoeken

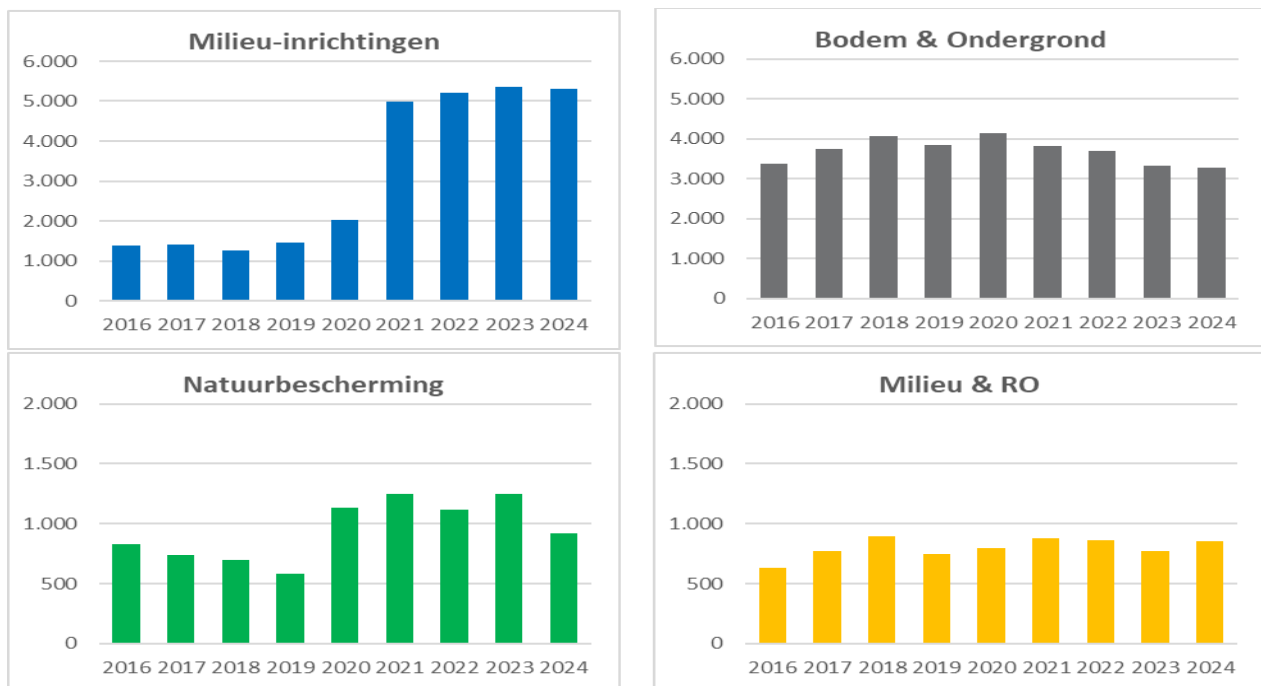
Kritische Prestatie Indicatoren T&V

Monitoring en rapportage van de taakuitvoering gebeurt aan de hand van door het bestuur vastgestelde KPI's. Het betreft voor het programma T&V een drietal KPI's, te weten gerealiseerd werkvolume (opgenomen in bijlage 9.6), tijdigheid en resultaat van bezwaar- en beroepszaken.

Gerealiseerd werkvolume

In § 3.2 is een toelichting opgenomen op het gerealiseerde werkvolume. In grafiek 14 is het aantal gerealiseerd zaken per cluster (werkveld) gepresenteerd over de afgelopen jaren. Voor een toelichting wordt verwezen naar de beschrijving per cluster in de voorgaande paragrafen. De opvallende toename vanaf 2021 in het cluster milieu-inrichtingen wordt veroorzaakt door de taakoverdracht voor de (asbest)sloopmeldingen. In dezelfde grafiek is de intensivering van de milieuvergunningenactualisaties over de laatste jaren zichtbaar. Ook voor het cluster natuurbescherming is de achterliggende jaren sprake van een groter werkvolume (stikstof en soortenbescherming). De andere twee clusters variëren in volume wat over de jaren heen.

Grafiek 20 Aantal gerealiseerde zaken per cluster

Tijdigheid

De indicator tijdigheid van de taakuitvoering is ODH-breed uitgewerkt voor die procedures waarvoor wettelijk vastgestelde termijnen gelden. Hierbij is onderscheid gemaakt in reguliere en uitgebreide procedures. Uit het overzicht blijkt dat de tijdigheid over 2024 voor reguliere procedures lager ligt dan in voorgaande jaren. Vooral de afhandeling van de Waterwetvergunningen heeft een drukkend effect op deze tijdigheid. De tijdigheid voor uitgebreide procedures scoort wat hoger dan de voorgaande twee jaren. De intensivering voor de omgevingsvergunningen (deels door de actualisaties) heeft een drukkend effect op deze tijdigheid. Voor de omgevingsvergunningen geldt dat in een belangrijk aantal gevallen het zorgen dat de aanvraag compleet, volledig en op voldoende niveau is meer tijd vraagt dan binnen de procedure beschikbaar is.

Voor de KPI tijdigheid is geen absolute norm vastgesteld. In het algemeen moeten aanvragen tijdig, dat wil zeggen binnen de wettelijk geldende termijnen, worden afgehandeld. De behandeltermijn kan voor veel procedures conform de Awb worden verlengd. Een aanvrager kan bij niet tijdig besluiten de overheid via een dwangsomprocedure dwingen alsnog een besluit te nemen.

Tabel 27 Tijdigheid zaaktypen T&V

ODH Regulier		2021			2022			2023			2024		
PDC Code	ZaaktypeNaam	Aantal	Aantal Tijdig	% Tijdig	Aantal	Aantal Tijdig	% Tijdig	Aantal	Aantal Tijdig	% Tijdig	Aantal	Aantal Tijdig	% Tijdig
R01-2.1	Omgevingsvergunning	22	15	68 %	-	-	-	29	20	69 %	48	14	29 %
R06-12.1	Overige vergunningen	-	-	-	-	-	-	12	7	58 %	6	2	33 %
R10.1	Ontbrandingstoestemming vuurwerkbesluit	4	4	100 %	11	11	100 %	-	-	-	-	-	-
R10.2	Vuurwerkverkoopvergunning (APV)	2	1	50 %	21	14	67 %	3	3	100 %	1	0	0 %
R13.1	Beschikking ernstige bodemverontreiniging	13	13	100 %	1	1	100 %	5	5	100 %	6	4	67 %
R13.1	Beschikking op saneringsplan	20	20	100 %	-	-	-	8	8	100 %	12	12	100 %
R13.1	Beschikking op saneringsverslag	22	20	91 %	-	-	-	15	14	93 %	18	16	89 %
R13.1	Beschikking op saneringsverslag BUS	123	117	95 %	168	164	98 %	124	119	96 %	79	73	92 %
R16.1a	Vergunning Ontgrondingenwet	1	1	100 %	-	-	-	1	1	100 %	-	-	-
R19.1	Vergunning Waterwet	50	37	74 %	1	1	100 %	47	21	45 %	25	6	24 %
R20.1	Ontheffing grondwaterbeschermingsgebied	37	35	95 %	-	-	-	19	18	95 %	72	38	53 %
Eindtotaal		294	263	89 %	202	191	95 %	263	216	82 %	267	165	62 %

ODH Uitgebreid		2021			2022			2023			2024		
PDC Code	ZaaktypeNaam	Aantal	Aantal Tijdig	% Tijdig	Aantal	Aantal Tijdig	% Tijdig	Aantal	Aantal Tijdig	% Tijdig	Aantal	Aantal Tijdig	% Tijdig
R01-2.1	Omgevingsvergunning	11	5	45 %	50	34	68 %	7	3	43 %	13	4	31 %
R13.1	Beschikking ernstige bodemverontreiniging	15	14	93 %	11	10	91 %	8	7	88 %	2	2	100 %
R13.1	Beschikking op saneringsplan	17	15	88 %	30	28	93 %	17	16	94 %	9	9	100 %
R13.1	Beschikking op saneringsverslag	6	6	100 %	28	28	100 %	9	8	89 %	6	5	83 %
R16.1	Vergunning Ontgrondingenwet	2	1	50 %	1	0	0 %	2	1	50 %	3	1	33 %
R17.4	Overige vergunningen	-	-	-	-	-	-	1	0	0 %	1	0	0 %
R19.1	Vergunning Waterwet	10	2	20 %	46	27	59 %	-	-	-	13	0	0 %
R20.1	Ontheffing grondwaterbeschermingsgebied	-	-	-	20	17	85 %	-	-	-	-	-	-
Eindtotaal		61	43	70 %	186	144	77 %	44	35	80 %	47	21	45 %

NB Voor zowel reguliere als uitgebreide procedures zijn de producten voor de natuurbeschermingswet buiten beschouwing gelaten omdat daarvoor bijzondere omstandigheden buiten de invloedssfeer van de ODH aan de orde zijn waardoor tijdig afhandelen onmogelijk was (onder andere vanwege de specifiek problematiek rond Stikstof en Soortenbescherming)

Bezwaar- en beroepszaken

In tabel 31 is een overzicht opgenomen van de bezwaar- en (hoger) beroepszaken binnen het programma T&V. Ten opzichte van voorgaande jaren was in 2024 het aantal bezwaar- en beroepszaken hoger dan de voorafgaande jaren. Het aandeel provinciale dossiers in bezwaar- en (hoger)beroepszaken bedraagt in 2024 80% en die zaken zijn voor het grootste deel verbonden aan de provinciale taakuitvoering voor de Wet natuurbescherming. De 5 (deels) gegronde beroepszaken op concernniveau hebben allen betrekking op de Provincie Zuid-Holland en kunnen worden uitgesplitst naar stikstof(3) en soortenbescherming(2).

Tabel 28 Overzicht bezwaar- en beroepszaken T&V

Programma T&V	2021			2022			2023			2024		
	Bezwaar	Beroep	Hoger Beroep	Bezwaar	Beroep	Hoger Beroep	Bezwaar	Beroep	Hoger Beroep	Bezwaar	Beroep	Hoger Beroep
Ongegrond	12	1	1	20	4		5	7		15	1	1
Deels gegrond, deels ongegrond	2			2				2			2	
Deels niet ontvankelijk/deels ongegrond			1									
Gegrond	2	2	3	3	2			1		2	3	
Niet ontvankelijk	10				1		4		1	7	2	
Ingetrokken/afgewezen/overgedragen	17	6	1	7	4		5	4	1	22	10	1
Eindtotaal	43	9	6	32	11	0	14	14	2	46	18	2

2 Programma T&H

Integrale- en themacontroles

In de planning stonden 2.076 integrale controles en 235 themacontroles bij bedrijven. Uiteindelijk zijn er 2.164 integrale controles en 223 themacontroles uitgevoerd en administratief afgerond. Er zijn 150 inventariserende controles uitgevoerd hetgeen lager is dan de raming van 231.

Er werd rekening gehouden met 1.289 uit te voeren hercontroles en dat zijn er 1.600 geworden. Er stonden 458 sanctiecontroles gepland en er zijn 662 sanctiecontroles uitgevoerd.

Ondermijning

Diverse gemeenten hebben ook in 2024 inzet gevraagd aan de ODH ten einde een bijdrage te leveren aan het terugdringen van het fenomeen ondermijning. De ODH werkte daarbij samen met HEIT, de gemeente Den Haag en de politie. Het HEIT is een samenwerkingsverband tussen gemeente, politie, Douane, Belastingdienst, energiebedrijf Stedin, Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA), UWV en Inspectie Sociale Zaken en Werkgelegenheid en de Omgevingsdienst Haaglanden. Dit waren voornamelijk de integrale handhavingsacties die door de bestuursdienst en de handhavingsorganisatie van Den Haag zijn georganiseerd. Tevens, in mindere mate betroffen het HEIT acties. Het HEIT heeft in 2024 minder acties georganiseerd dan de voorgaande jaren vanwege een capaciteit probleem. Daarbij kwamen nog enkele acties die onder andere door de politie zijn geïnitieerd. Uiteindelijk is de vraag vanuit de gemeente dusdanig hoog geweest dat de post ondermijning hierdoor aanzienlijk is over besteed.

Deze gezamenlijke acties komen allen ten laste van de post ondermijning omdat het uiteindelijk doel van deze acties het terugdringen van ondermijnende activiteiten is. De te controleren bedrijven ten behoeve van een handhavingsactie worden door de gemeente voorgeselecteerd naar aanleiding van signalen uit de buurt, van de politie en/of overige handhavingsinstanties. Het logisch gevolg hiervan is dat bij integrale controles de kans op onvolkomenheden een stuk groter is dan bij regulier toezicht.

Nadat de raming voor 2024 reeds gereed was die uitging van een lager aantal eerste controles en al helemaal minder her- en sanctie controles kwamen er alsnog verzoeken tot inzet op ondermijning binnen bij de ODH. Ondanks dat de overtredingen (denk bijvoorbeeld aan afvalstoffenregistratie of een afzuiginstallatie) een lagere milieurelevantie hadden, hebben wij vanzelfsprekend wel handhavend moeten optreden als bedrijven de onvolkomenheden niet op tijd verhielpen. Dit resulteerde onder andere in een aanzienlijk aantal sanctiecontroles. Er zijn 208 controles uitgevoerd, geraamd 452.

Asbest

Op 1 januari 2021 is de ODH gestart met uitvoering asbesttaken voor alle gemeenten in Haaglanden. Conform het gemeentelijk asbest uitvoeringsbeleid is toezicht uitgevoerd. Bij alle mogelijke asbest toezichtzaken wordt door de coördinatoren asbest van de afdeling T&H bepaald of toezicht moet plaatsvinden op de sanering. Indien er sprake is van een administratieve controle, gaat de toezichthouder niet ter plaatse en wordt de sanering digitaal gevolgd.

Risicovolle saneringen worden fysiek bezocht, voor zover het werkplan daar ruimte voor biedt. Alle asbestcontroles worden schriftelijk bevestigd naar de saneerder of initiatiefnemer. Deze aanpak heeft geresulteerd in kwalitatief goed toezicht. Iedere gemeente hanteert haar eigen criteria als het om de uitvoering van de asbesttaken gaat. Zo hanteren gemeenten een verschillend toezichtpercentage op het aantal sloopmeldingen. Van dat gekozen percentage wordt een gemeente-specifiek deel fysiek gecontroleerd een ander deel hiervan juist alleen administratief. Tevens wordt in de beoordeling onderscheid gemaakt tussen particuliere en bedrijfsmatige sloopmeldingen omdat niet iedere gemeente de plustaak sloop bij particulieren bij de ODH heeft belegd.

Vuurwerkcontroles

De vuurwerkcontroles hebben plaatsgevonden op de aangewezen verkoopdagen te weten 27, 28 en 30,31 december. Omdat er in de drie laatste dagen van het jaar een zondag zat. Mocht er op zaterdag 28 december vuurwerk verkocht worden.

In 2024 is in de regio Haaglanden gestart met 54 verkooppunten en twee opslagen.

Vergeleken met 2023 is er één verkooppunt afgefallen. Dit verkooppunt is gevestigd in de wijk Benoordenhout te Den Haag. In de wijk Benoordenhout geldt een vuurwerk afsteekverbod. Het verbod was ook in 2023 van kracht. Volgens de ondernemer heeft zijn verkooppunt door het verbod in 2023 minder vuurwerk verkocht. Hierdoor is door hem besloten om dit jaar geen vuurwerk te verkopen.

Dit jaar zijn er voor het eerst controles uitgevoerd in de avonduren. Steekproefsgewijs zijn verkooppunten gecontroleerd. Tijdens deze controles zijn geen overtredingen geconstateerd.

In 2024 zijn er in totaal 197 controles uitgevoerd. Deze bestaan uit “na controles” in het begin van het jaar, de “voor controles” medio oktober/november en de controles tijdens de verkoopdagen.

In 2025 zullen er naar verwachting meerdere verkooppunten afvallen. Dit is door de ondernemers al medegedeeld.

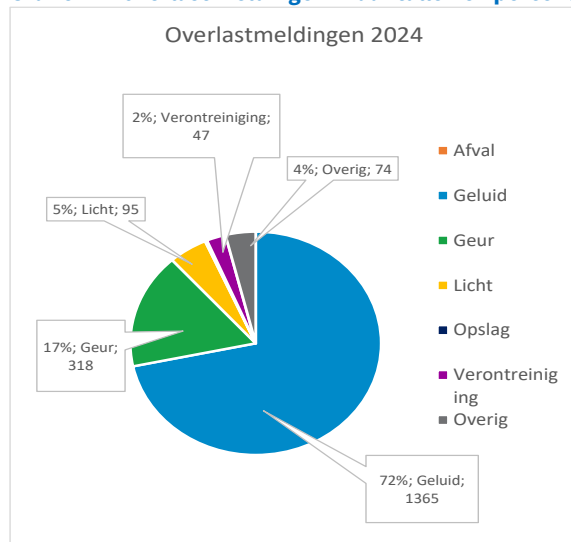
Overlast

Naar aanleiding van overlastmeldingen zijn er 1.904 controles uitgevoerd op het specifieke overlastaspect van de melding.

Naar aanleiding van (109 gemelde) ongewone voorvallen is er 107 maal toezicht uitgevoerd. Waarvan er 11-maal ongewoon voorval betrof met asbest en 21 ongewoon voorval met bodem. De voorvallen betreffen veelal storingsmeldingen van bedrijven waardoor overlast kan ontstaan en incidenten zoals brand. Niet elk incident leidt tot toezicht, veel bedrijven melden ook activiteiten die mogelijk overlast of hinder kunnen veroorzaken.

Net zoals voorgaande jaren is een beperkt aantal bedrijven verantwoordelijk voor een groot deel van de overlastsituaties. Veel van deze klachten zijn niet te voorkomen omdat de ODH over een langere periode een beeld moeten vormen over de ernst en omvang van de gemelde overlast om als basis te dienen voor besluiten over eventueel te nemen maatregelen en handhaving. De ODH streeft er altijd naar dergelijke ‘probleemdossiers’ snel maar ook zorgvuldig af te sluiten. Hierbij is niet uit te sluiten dat zich nieuwe situaties aandienen. Tot slot is er een beperkt aantal zaken waar bewoners zich niet wensen neer te leggen bij de uitkomst van klachtenonderzoek door de ODH en daarom op dagelijkse basis klachten blijven indienen. Om dergelijke situaties te beslechten stuurt de ODH in de regel aan op voor bezwaar- en beroep vatbare besluiten en in overleg met het bevoegd gezag het naar de toekomst buiten behandeling laten van deze klachten.

Grafiek 21 overlast meldingen in aantallen en percentage

Duurzaamheid

Het aantal uitgevoerde uitgebreide duurzaamheidscontroles is iets hoger dan geraamd. Deze realisatie is met name het gevolg van veel inzet op her en sanctiecontroles die overgebleven zijn uit de VUE regeling die eindigde in 2023.

Naast de uitvoering van duurzaamheidstoezicht vanuit de jaarwerkplannen vond in 2024 toezicht plaats op energiebesparingsplicht via de Specifieke Uitkering Toezicht & Handhaving Energiebesparingsplicht (SPUK THE). Met de middelen die vanuit SPUK THE beschikbaar zijn heeft de ODH in 2024 in totaal 105 controle Energie/Duurzaamheid, 43 hercontroles Energie/Duurzaamheid en één sanctiecontroles afgerond. Daarnaast zijn er vanuit SPUK THE 34 rapportage verplichtingen beoordeeld en 46 administratieve controles uitgevoerd.

In 2024 voerde de ODH voor zes gemeenten toezicht en handhaving uit op de in het Bouwbesluit opgenomen Label C-verplichting voor kantoorpanden. De aanpak voor toezicht en handhaving van Label C omvat data-analyse, actieve informatieverstrekking aan kantoorpandgebruikers en -eigenaren, en het uitvoeren van toezicht. Eind 2023 voldeden circa 600 kantoorpanden nog niet aan de verplichtingen. Op basis van deze gegevens zijn in 2024 in totaal 210 eerste controles op Label C-kantoren uitgevoerd, evenals 24 hercontroles. Daarnaast is bij een groot aantal toezichtcontroles en via administratief toezicht vastgesteld dat veel panden wel aan de Label C-plicht voldeden, ondanks dat zij niet beschikten over een energielabel C of beter. Dit komt voort uit de terugverdienregeling, waarbij bedrijven ook voldoen als zij alle energiebesparende maatregelen met een terugverdientijd van maximaal 10 jaar hebben toegepast.

Handhaving

Bestuurlijke en de strafrechtelijke handhaving staan in principe naast elkaar en hebben elk een eigen functie. Er wordt gehandeld conform de sanctiestrategie waarbij de inzet van het instrumentarium afhankelijk is van de ernst van de overtreding in relatie tot het gedrag van de overtreder.

De inzet op de handhaving is hoger uitgevallen dan tevoren is ingeschat. Er waren 572 voornemens en lasten geraamd en er zijn 700 voornemens en lasten noodzakelijk zijn geweest. Ook is er een stijging te zien in het aantal ingetrokken handavingsbesluiten en het aantal invorderingen. De indruk bestaat dat het steeds gericht uitvoeren van toezicht (intensivering data-analyse en betere risico-inschatting) het toezicht meer en meer plaatsvindt op locaties waar ook daadwerkelijk overtredingen van de wet- en regelgeving plaatsvindt.

Bij de Omgevingsdienst zijn Boa's (buitengewoon opsporingsambtenaar) in dienst. De Boa's voeren zelfstandig of in samenwerking met politie en justitie strafrechtelijke onderzoeken uit op het gebied van de milieuwetgeving. Vanaf 1 januari 2014 wordt de Bestuurlijke Strafbeschikking Milieu (BSB-m) als handavingsinstrument ingezet. Binnen Haaglanden is in 2024 een aantal van 11 BSB-m's opgelegd voor overtredingen van de milieuvoorschriften. Daarnaast zijn 11 processen verbaal opgemaakt. Dit aantal is lager dan geraamd, daarbij is de urenbesteding hoger dan geraamd. Dat komt doordat er een groot aantal nog in behandeling is of niet volledig uitgevoerd is.

Overige taken

In 2023 is net als in 2022 als voorbereiding op de komst van de Omgevingswet samen met de gemeenten en provincie deelgenomen aan diverse overleggen en werkgroepen.

Totaalbeeld

In het algemeen is de uitvoering van toezicht wat ruimer verlopen dan op voorhand geraamd. Op diverse taakvelden lag de productie lager, daarentegen is de uren inzet bij veel producten hoger dan geraamd. Het uitzoekwerk rondom de nieuwe Omgevingswet heeft bijgedragen aan de vertraging. Daarnaast waren er enkele zeer tijdrovende dossiers voor bepaalde opdrachtgevers, die aanzienlijk meer tijd in beslag hebben genomen.

Kritische Prestatie Indicatoren T&H

Monitoring van de taakuitvoering gebeurt aan de hand van een door het bestuur vastgesteld dashboard met kritische prestatie indicatoren (KPI). Voor het programma T&H betreft het een viertal KPI's, te weten het gerealiseerde werkvolume, overlastmeldingen uitgesplitst naar oorzaak, naleefgedrag en het resultaat van bezwaar- en beroepszaken. Het naleefgedrag wordt in deze rapportage gedefinieerd als het percentage bedrijven waarbij bij de eerste controle geen overtredingen wordt geconstateerd.

In de tabellen 29 is een overzicht opgenomen van het naleefgedrag en in tabel 30 een overzicht van de bezwaar- en beroepszaken binnen het programma T&H.

Tabel 29 Naleefgedrag 2020 – 2024

Product-code	Product	Onderdeel	Cat.	Percentage naleving na eerste controle						
				2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Toezicht - Controle Inrichting (preventief)										
T01.5	Integrale controle	Ow -regulier	1	84%	97%	76%	92%	90%	85%	0%
			2	68%	75%	53%	68%	60%	54%	66%
			3	49%	64%	63%	55%	49%	49%	63%
			4	45%	58%	60%	64%	64%	59%	53%
				96%	96%	98%	98%	97%	98%	-
		Gestapeld toezicht		39%	37%	36%	41%	47%	50%	62%
T01.6	Opleveringscontrole	Opleveringscontrole		66%	86%	97%	55%	80%	47%	74%
T03.1	Inventarisatie bedrijven	Inventarisatie bedrijven		72%	91%	86%	81%	85%	78%	79%
T01.4	Deelcontrole	Asbest		67%	81%	51%	66%	71%	51%	56%
		Assimilatie		28%	70%	23%	57%	34%	22%	9%
		Energie/duurzaamheid		99%	98%	60%	57%	67%	43%	50%
		Externe veiligheid		100%	50%	0%	100%	100%	90%	67%
		Grondw ateronttrekking		95%	100%	95%	90%	94%	96%	100%
		Indirecte lozingen		79%	100%	75%	88%	71%	43%	100%
		Meten/Verificatie		-	100%	0%	0%	-	100%	50%
		Nazorg stortplaatsen		100%	100%	93%	100%	100%	100%	100%
		Thema controle Acceptatiebeleid		91%	-	-	-	-	-	-
		Thema controle Afscheiders-GA		-	-	-	-	-	-	-
		Thema controle Afvalbeheer		90%	100%	100%	100%	-	-	-
		Thema controle Afvalstoffen		97%	95%	76%	100%	-	-	-
		Thema controle Afvalw ater		86%	90%	79%	73%	100%	-	-
		Thema controle Asbest		-	-	-	-	-	-	-
		Thema controle Asbestdaken		100%	-	-	-	-	-	-
		Thema controle Basisonderw ijs		75%	-	-	-	-	-	-
		Themacontrole Bodem		-	-	100%	-	-	-	-
		Thema controle Bomenzand		-	89%	-	-	-	-	-
		Thema controle Brandveiligheid		88%	-	-	-	-	-	-
		Themacontrole Datakw aliteit		-	-	84%	76%	72%	100%	100%
		Thema controle Duurzaamheid		91%	100%	-	-	90%	100%	100%
		Thema controle Grondverzet		-	-	-	-	-	-	-
		Themacontrole Installatieboek		-	-	95%	-	-	-	-
		Thema Koeling-Energieverbruik		100%	82%	67%	-	-	-	-
		Thema controle Limiter		79%	52%	89%	100%	-	75%	-
		Thema controle Loodemissie		100%	100%	-	-	-	-	-
		Thema controle Mest		89%	-	-	-	-	-	-
		Thema controle Opslag stoffen		87%	86%	77%	60%	64%	84%	61%
		Thema controle Opslagtanks-Wasplaatsen		100%	-	-	-	-	-	-
		Thema controle Propaan		-	90%	74%	42%	0%	71%	-
		Thema controle Sputcabines-VOS		-	-	-	-	-	-	-
		Thema controle Stookinstallaties		69%	-	80%	75%	42%	67%	67%
		Thema controle Veiligheid		77%	-	-	-	-	-	-
		Thema controle Voortgezet onderw ijs		100%	-	-	-	-	-	-
		Thema controle WEEELABEX		-	97%	-	-	-	-	-
		Vuurw erkopslag		88%	96%	91%	96%	97%	93%	91%
		WKO-afdichting		100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
		WKO-boorcontrole		87%	93%	94%	96%	96%	100%	91%
		WKO-gesloten		93%	100%	93%	85%	95%	96%	100%
		WKO-regulier		76%	75%	85%	87%	88%	88%	86%
		WKO-start-up		86%	62%	57%	64%	67%	63%	60%
T01.1	Administratieve controle preventief	Administratief toezicht		51%	76%	69%	62%	16%	14%	-
		Administratief Informatieplicht					89%	63%	89%	-
		Administratief asbest					55%	40%	24%	15%
Toezicht - Overig										
T05.1	Beoordeling rapportage verplichting	EED		97%	100%	-	-	-	-	-
		MJA		100%	-	-	-	-	-	-
		Natte koeltorens		98%	92%	92%	89%	81%	86%	91%
		Programma van eisen upd		85%	50%	93%	67%	100%	100%	100%
		WKO-administratief		65%	72%	88%	90%	82%	78%	81%
T05.2	Beoordeling E-PRTR-rapportage	E-PRTR		88%	94%	100%	89%	100%	94%	100%
T04.1	Controle mobiele puinbreker	Mobiele puinbreker		100%	100%	100%	90%	96%	94%	73%
T04.2	Controle vuurw erkevenement	Vuurw erkevenement		99%	91%	97%	100%	100%	100%	100%
T03.3	Gebiedscontrole specifieke wetgeving	Controle PMV		83%	60%	100%	100%	100%	100%	90%
Overlast										
T01.2	Aspectcontrole	Handhavingsverzoek		78%	100%	100%	100%	80%	100%	100%
		Melding overlast (klacht)		68%	57%	43%	26%	19%	93%	94%
		Ongew oon voorval		93%	100%	65%	67%	41%	93%	96%
T12.1	Controle geluidhinder	Evenementen		100%	100%	100%	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	100%
		Overig		100%	-	-	-	n.v.t.	n.v.t.	67%
Bodembescherming- en kwaliteit										
T09.1	Controle bodemsanering w bb	Bodemsanering ernstig		91%	96%	94%	94%	97%	95%	94%
		Bodemsanering niet ernstig		84%	95%	92%	76%	98%	90%	100%
		Nazorglocatie actief		-	100%	100%	-	-	100%	100%
		Nazorglocatie passief		100%	100%	100%	100%	100%	94%	93%
T09.2	Controle bodemsanering niet w bb	Zorgplicht Bodemkw aliteit		55%	83%	67%	75%	100%	86%	100%
		Tanksanering ondergronds		88%	100%	89%	97%	96%	100%	92%
T09.4	Controle toepassing grond- en bouw stoffen	Besluit Bodemkw aliteit		69%	90%	78%	84%	84%	85%	85%
T09.5	Controle ontgrondingen	Ontgrondingen		100%	100%	-	-	-	-	0%
T09.6	Controle lozen buiten inrichting	Lozingen buiten inrichting		100%	75%	67%	75%	76%	84%	0%
T10.1	Gebiedscontrole bodembescherming	Gebiedscontrole bodembescherming		-	100%	100%	100%	100%	100%	86%

Tabel 30 Overzicht bezwaar- en beroepszaken T&H 2020-2024

Programma T&H	2019			2020			2021			2022			2023			2024		
	Bezwaar	Beroep	Hoger beroep	Bezwaar	Beroep	Hoger beroep	Bezwaar	Beroep	Hoger beroep	Bezwaar	Beroep	Hoger beroep	Bezwaar	Beroep	Hoger beroep	Bezwaar	Beroep	Hoger beroep
Ongegrond	30	4		22		1	18	6		19		1	21	4		13	2	2
Gegronnd	2									1	2		1	1			2	
Niet-ontvankelijk	17	1		3			4	1		4	1	1	8	2		1		
Ingetrokken	11	2		5	1		5	4	1	4	6		3	6		8	1	
Deels gegrond	1						2			5			4	1		3		1
Deels niet-ontvankelijk, deels gegrond					1													
Afgewezen								1		1								
Toegekend															1			
Totaal	61	7	0	30	2	1	29	12	1	34	9	2	37	14	1	25	5	3

3 Raming en realisatie werkplan T&V en T&H

Raming en realisatie werkplan T&V

Werkveld	Totaal Planning		Totaal Realisatie		%
	Aantal	Uren	Aantal	Uren	
Milieu-inrichtingen	5.610	33.366	5.309	33.872	1,52%
Bodembescherming en -kwaliteit	4.074	42.097	3.271	43.468	3,26%
Natuurbescherming	957	53.352	923	49.360	-7,48%
Geluid, Lucht, EV	942	14.882	851	18.256	22,67%
Overige taken	46	23.231	89	21.629	-6,90%
Totaal	11.629	166.928	10.443	166.585	-0,21%
Deelnemers					
Delft	850	4.796	886	5.116	6,67%
Den Haag	4.318	32.080	3.576	31.872	-0,65%
Leidschendam-Voorburg	661	3.848	625	3.832	-0,42%
Midden Delfland	312	2.586	329	2.577	-0,35%
Pijnacker Nootdorp	313	3.120	277	3.062	-1,86%
PZH	2.172	92.251	1.917	92.173	-0,08%
Rijswijk	691	4.783	624	4.799	0,34%
Wassenaar	270	2.810	271	2.743	-2,39%
Westland	1.450	15.812	1.331	15.549	-1,66%
Zoetermeer	592	4.842	607	4.862	0,41%
Totaal	11.629	166.928	10.443	166.585	-0,21%

Raming en realisatie werkplan T&H

Taak/Product	Totaal Planning		Totaal Realisatie		%
	Aantal	Uren	Aantal	Uren	
Toezicht - Controle Inrichting (preventief)	3.836	46.003	3.610	49.685	7,41
Toezicht - Overig	772	6.360	873	6.424	1,00
Overlast	4.428	22.183	3.947	21.065	-5,31
Bodembescherming en -kwaliteit	410	6.307	297	5.733	-10,02
Bouw en gebruik	8	250	8	258	3,22
Toezicht - Controle Inrichting (repressief)	1.887	12.578	2.713	19.661	36,02
Handhaving	999	11.008	1.036	13.808	20,28
Bezwaar en Beroep	35	1.310	34	1.413	7,31
Advisering	23	3.581	25	3.469	-3,23
Preventie	1.612	605	8	178	-240,64
Overige Taken TH	3	5.830	12	6.327	7,85
Projecten TH		6.549		6.175	-6,06
Afrondingsverschil				0,3	
Totaal	14.013	122.564	12.563	134.196	8,67
Deelnemers					
Delft	1.030	9.816	877	9.805	-0,11
Den Haag	5.460	36.872	5.285	42.337	12,91
Leidschendam-Voorburg	658	6.626	673	7.169	7,58
Midden-Delfland	350	3.718	280	3.696	-0,61
Pijnacker-Nootdorp	585	5.682	621	7.228	21,38
Rijswijk	324	3.306	329	3.590	7,91
Wassenaar	277	2.723	251	2.921	6,79
Westland	3.000	26.511	2.221	27.348	3,06
Zoetermeer	962	7.126	704	7.654	6,89
Provincie Zuid-holland	1.367	20.184	1.325	22.448	10,09
Totaal	14.013	122.564	12.566	134.196	8,67

Totaalbeeld raming en realisatie werkplannen in aantallen en uren

Deelnemers	Raming						Realisatie					
	T&V		T&H		Totaal		T&V		T&H		Totaal	
	Aantal	Uren	Aantal	Uren	Aantal	Uren	Aantal	Uren	Aantal	Uren	Aantal	Uren
Delft	850	4.796	1.030	9.816	1.880	14.612	886	5.116	877	9.805	1.763	14.921
Den Haag	4.318	32.080	5.460	36.872	9.778	68.952	3.576	31.872	5.286	42.337	8.862	74.209
Leidschendam-Voorburg	661	3.848	658	6.626	1.319	10.474	625	3.832	673	7.169	1.298	11.001
Midden-Delfland	312	2.586	350	3.718	662	6.304	329	2.577	280	3.696	609	6.273
Pijnacker-Nootdorp	313	3.120	585	5.682	898	8.802	277	3.062	621	7.228	898	10.290
Rijswijk	2.172	4.783	324	3.306	2.496	8.089	1.917	4.799	329	3.590	2.246	8.389
Wassenaar	691	2.810	277	2.723	968	5.533	624	2.743	251	2.921	875	5.664
Westland	270	15.812	3.000	26.511	3.270	42.323	271	15.549	2.221	27.348	2.492	42.897
Zoetermeer	1.450	4.842	962	7.126	2.412	11.968	1.331	4.862	704	7.654	2.035	12.516
Provincie Zuid-holland	592	92.251	1.367	20.184	1.959	112.435	607	92.173	1.322	22.448	1.929	114.621
Totaal	11.629	166.928	14.013	122.564	25.642	289.492	10.443	166.585	12.564	134.196	23.007	300.781

4 SiSa-bijlage

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking siSa - d.d. 7-01-2025								
Verstrekker	Meeringscode	Soort van uitkering	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	
tenW	E83B	Tijdelijke regeling specifieke uitkering bodem 2022	Heronder per regel één provincie(code) of gemeente(code) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen emaat de verantwoordingsinformatie voor die provincie of gemeente invullen	Projectnaam / nummer	Besteding (jaar T) per project	Cumulative besteding (tm jaar T) per project	Project afgerond (Ja/Ne)	
				Aard controle n.v.t. Indicator: E83B/01	Aard controle n.v.t. Indicator: E83B/02	Aard controle R Indicator: E83B/03	Aard controle n.v.t. Indicator: E83B/04	Aard controle n.v.t. Indicator: E83B/05
				1 030008 Provincie Zuid-Holland	Zuidendreeuw 55 Delfgauw en nummer 5000005449 (cluster spoed, kennis en warme overdracht)	€ 86.055	€ 186.268	Nee
				2 030008 Provincie Zuid-Holland	Groestbrugskade Rijswijk en nummer 5000005449 (cluster spoed, kennis en warme overdracht)	€ 2.043	€ 101.701	Nee
				3 030008 Provincie Zuid-Holland	Bodemsanering Diffuus lood en nummer 5000005449 (cluster spoed, kennis en warme overdracht)	€ 0	€ 20.306	Nee
				4 030008 Provincie Zuid-Holland	Nieuwstraat Ledsichendam Voorburg en nummer 5000005449 (cluster razorg)	€ 0	€ 55.000	Nee
				Kopie projectnaam / nummer	Uitkering is volgens aanvraag uitgevoerd (Ja/Ne), zo nee geef in indicator 09 de reden aan	Optionele toelichting. Verplicht als bij 08 nee is ingevuld		
				Aard controle n.v.t. Indicator: E83B/06	Aard controle n.v.t. Indicator: E83B/07	Aard controle n.v.t. Indicator: E83B/08		
				1 Zuidendreeuw 55 Delfgauw en nummer 5000005449 (cluster spoed, kennis en warme overdracht)	Ja			
				2 Groestbrugskade Rijswijk en nummer 5000005449 (cluster spoed, kennis en warme overdracht)	Ja			
3 Bodemsanering Diffuus lood en nummer 5000005449 (cluster spoed, kennis en warme overdracht)	Ja							
4 Nieuwstraat Ledsichendam Voorburg en nummer 5000005449 (cluster razorg)	Ja							
Eindverantwoording (Ja/Ne)								
Aard controle n.v.t. Indicator: E83B/09								
tenW	E93	Regeling specifieke uitkering interbestuurlijk programma VTH	Totale besteding (jaar T)	Cumulative besteding (tm jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Ne)			
				Aard controle R Indicator: E93/01	Aard controle n.v.t. Indicator: E93/02	Aard controle n.v.t. Indicator: E93/03		
				€ 192.561	€ 386.947	Ja		
				Naam activiteit	Besteding (jaar T)	Cumulative besteding (tm jaar T)		
				Aard controle n.v.t. Indicator: E93/04	Aard controle n.v.t. Indicator: E93/05	Aard controle n.v.t. Indicator: E93/06		
				1 Doelname aan werk- en projectgroepen	€ 3.736	€ 13.011		
				2 Aanleveren van data voor het BP	€ 4.257	€ 12.846		
				3 Inzicht in de bestaande kennis van de omgevingsdienst	€ 592	€ 3.339		
				4 Implementatie van de landelijke Handhavingstrategie Omgevingswet	€ 2.824	€ 2.924		
				5 B eigen projectvoorstellen De bestaande verordening 24 OD's	€ 1.731	€ 14.409		
6 Coördineren SPK aanpak (maximaal 10)	€ 4.601	€ 13.310						
7 Landelijke arbeidsmarktcampagne	€ 120.018	€ 164.630						
8 B eigen projectvoorstellen Databank 24 OD's	€ 37.082	€ 62.708						
9 B eigen projectvoorstellen Project AADV 24 OD's	€ 1.002	€ 3.152						
10 Opstellen en uitvoeren van implementatieprogramma	€ 2.688	€ 5.541						
11 Participeren in onderzoek naar mandaten		€ 0						
12 Visitaties bij omgevingsdiensten en meewerken aan evaluatie van de pilots	€ 8.564	€ 57.262						
13 B eigen projectvoorstellen Alwingskader bestuurlijke en strategische interventies 24 OD's	€ 1.458	€ 2.339						
14 B eigen projectvoorstellen Alwingskader bestuurlijke en strategische interventies 24 OD's								
15 B eigen projectvoorstellen Alwingskader bestuurlijke en strategische interventies 24 OD's	€ 4.009	€ 11.477						
tenW	E97B	Tijdelijke regeling specifieke uitkering bodem 2023	Heronder per regel één provincie(code) of gemeente(code) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen emaat de verantwoordingsinformatie voor die provincie of gemeente invullen	Projectnaam / nummer	Besteding (jaar T) per project	Cumulative besteding (tm jaar T) per project	Project afgerond (Ja/Ne)	
				Aard controle n.v.t. Indicator: E97B/01	Aard controle n.v.t. Indicator: E97B/02	Aard controle R Indicator: E97B/03	Aard controle n.v.t. Indicator: E97B/04	Aard controle n.v.t. Indicator: E97B/05
				1 030008 Provincie Zuid-Holland	Zuidendreeuw 55 Delfgauw en nummer 5000005449 (cluster spoed, kennis en warme overdracht)	€ 0	€ 0	Nee
				2 030008 Provincie Zuid-Holland	Groestbrugskade Rijswijk en nummer 5000005449 (cluster spoed, kennis en warme overdracht)	€ 0	€ 0	Nee
				3 030008 Provincie Zuid-Holland	Bodemsanering Diffuus lood en nummer 5000005449 (cluster spoed, kennis en warme overdracht)	€ 0	€ 10.000	Nee
				4 030008 Provincie Zuid-Holland	Nieuwstraat Ledsichendam Voorburg en nummer 5000005449 (cluster razorg)	€ 14.204	€ 20.395	Nee
				Kopie projectnaam / nummer	Uitkering is volgens aanvraag uitgevoerd (Ja/Ne), zo nee geef in indicator 08 de reden aan	Optionele toelichting. Verplicht als bij 07 nee is ingevuld		
				Aard controle n.v.t. Indicator: E97B/06	Aard controle n.v.t. Indicator: E97B/07	Aard controle n.v.t. Indicator: E97B/08		
				1 Zuidendreeuw 55 Delfgauw en nummer 5000005449 (cluster spoed, kennis en warme overdracht)	Ja			
				2 Groestbrugskade Rijswijk en nummer 5000005449 (cluster spoed, kennis en warme overdracht)	Ja			
3 Bodemsanering Diffuus lood en nummer 5000005449 (cluster spoed, kennis en warme overdracht)	Ja							
4 Nieuwstraat Ledsichendam Voorburg en nummer 5000005449 (cluster razorg)	Ja							
Eindverantwoording (Ja/Ne)								
Aard controle n.v.t. Indicator: E97B/09								
KOG	K21	Eenmalige specifieke uitkeringen ten behoeve van extra ondersteuning voor toezicht op en handhaving van de energiebesparingsplicht	Besteding (jaar T)	Cumulative besteding (tm jaar T)	Werk voldaan aan het bepaalde in artikel 6, tweede lid van de Regeling (ja/ne)	Werk voldaan aan het bepaalde in artikel 6, zesde lid van de Regeling (ja/ne)	Eindverantwoording (ja/ne)	
			Aard controle R Indicator: K21/01	Aard controle n.v.t. Indicator: K21/02	Aard controle R Indicator: K21/03	Aard controle D2 Indicator: K21/04	Aard controle n.v.t. Indicator: K21/05	
			€ 685.274	€ 1.308.850	Ja	Ja	Nee	

5 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

6 Begrippen- en afkortingenlijst

AB	Algemeen Bestuur
AMvB	Algemene Maatregel van Bestuur
AVG	Algemene Verordening Gegevensbescherming
A&O	Arbeidsmarkt en Opleiding
BBV	Besluit begroting en verantwoording
BNG	Bank Nederlandse Gemeenten
Boa	Buitengewoon opsporingsambtenaar
BSB-m	Bestuurlijke strafbeschikking milieu
BTW	Belasting over de toegevoegde waarde
BV	Bedrijfsvoering
CBS	Centraal Bureau voor de Statistiek
DB	Dagelijks Bestuur
DSO	Digitale Stelsel Omgevingswet
EMU	Economische en Monetaire Unie
FTE	Fulltime-equivalent
GGD	Gemeentelijke Gezondheidsdienst
HEIT	Haags Economisch Interventie Team
ICT	Informatie- en communicatietechnologie
KPI	Kritische Prestatie Indicator
KTO	Klanttevredenheidsonderzoek
LSP	Lex Silencio Positivo
MER	Milieueffectrapportage
NAR	Nederlands Adviesbureau voor Risicomanagement
NVWA	Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit
ODH	Omgevingsdienst Haaglanden
Ow	Omgevingswet
PAS	Programma Aanpak Stikstof
PDC	Producten- en Diensten catalogus
PMV	Provinciale Milieuverordening
PIOFACH	Personeel, Informatievoorziening, Organisatie, Financiën, Automatisering, Communicatie en Huisvesting
PZH	Provincie Zuid-Holland
RO	Ruimtelijke Ordening
RRGS	Risico Register Gevaarlijke Stoffen
RVO	Rijksdienst voor Ondernemend Nederland
SiSa	Single information, Single audit
T&H	Toezicht & Handhaving
T&V	Toetsing & Vergunningverlening
UWV	Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen
Vbp	Vennootschapsbelasting
VTH	Vergunningverlening, toezicht en handhaving
Wabo	Wet algemene bepalingen omgevingsrecht
WAZO	Wet Arbeid en Zorg
WKO	Warmte- en koudeopslag
Wm	Wet milieubeheer
WNT	Wet normering topinkomens

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: het dagelijks bestuur van omgevingsdienst Haaglanden

Verklaring over de jaarrekening 2024

Ons oordeel

Naar ons oordeel geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van de baten en lasten over 2024 en van het vermogen van omgevingsdienst Haaglanden ('de Gemeenschappelijke Regeling') op 31 december 2024 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten ('BBV').

Wat we hebben gecontroleerd

Wij hebben de in deze jaarstukken opgenomen jaarrekening 2024 van omgevingsdienst Haaglanden gecontroleerd.

De jaarrekening bestaat uit:

- het overzicht van baten en lasten over 2024 (hoofdstuk 4);
- de balans per 31 december 2024 (hoofdstuk 3);
- de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen, waaronder de rechtmatigheidsverantwoording van het dagelijks bestuur over de financiële rechtmatigheid van baten, lasten en balansmutaties over 2024 (hoofdstuk 1 en hoofdstuk 2);
- de nacalculatie en deelnemersbijdragen (hoofdstuk 5);
- de SiSa-bijlage met de verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen (bijlage 3.4);
- de bijlage met het overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld (bijlage 1); en
- De verantwoording inzake Wet Notmering Topinkomens (hoofdstuk 7).

Het stelsel voor financiële verslaggeving dat is gebruikt voor het opmaken van de jaarrekening is het BBV.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), het controleprotocol dat is vastgesteld door het algemeen bestuur op 4 juli 2024 en het Controleprotocol WNT 2024 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de paragraaf 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Onafhankelijkheid

Wij zijn onafhankelijk van omgevingsdienst Haaglanden zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assuranceopdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Materialiteit

De reikwijdte van onze controle wordt beïnvloed door het toepassen van materialiteit. Het begrip 'materieel belang' wordt toegelicht in de sectie 'Onze verantwoordelijkheid voor de controle van de jaarrekening'.

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de bij onze controle toegepaste materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op €364.000 (2023: €325.800), waarbij de bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie voor fouten 1% bedraagt en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid 1 Bado.

Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado. Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in het Controleprotocol WNT 2024.

Wij zijn met het algemeen bestuur overeengekomen dat wij aan het algemeen bestuur tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de €18.000 (2023: €16.290) rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve redenen, of in het kader van SiSa of WNT, relevant zijn.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2024 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, onderdelen n en o, Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, en of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen andere informatie

De jaarstukken omvat ook andere informatie. Dat betreft alle informatie in de jaarstukken anders dan de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag in overeenstemming met het BBV.

Verklaring betreffende overige door wet- en regelgeving gestelde vereisten

Ingevolge artikel 213 lid 3 (b) Gemeentewet hebben wij onderzocht of de baten en lasten, alsmede de balansmutaties met betrekking tot specifieke uitkeringen als bedoeld in artikel 17 Financiële-verhoudingswet ('de specifieke uitkeringen') rechtmatig tot stand zijn gekomen. In de jaarrekening is verantwoordingsinformatie opgenomen over deze specifieke uitkeringen ('de SiSa-bijlage').

Naar ons oordeel zijn de baten en lasten, alsmede de balansmutaties over 2024 met betrekking tot de specifieke uitkeringen in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de vereisten aan de specifieke uitkeringen bij en krachtens artikel 58a BBV en de Financiële-verhoudingswet ('Regeling Informatieverstreking SiSa').

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties met betrekking tot de specifieke uitkeringen, in overeenstemming met de Regeling Informatieverstreking SiSa. In dit kader is het dagelijks bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het dagelijks bestuur noodzakelijk acht om de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Het is onze verantwoordelijkheid een redelijke mate van zekerheid te krijgen voor ons oordeel ingevolge artikel 213 lid 3 (b) Gemeentewet. Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado) en de Nota Verwachtingen Accountantscontrole 2023, zoals opgenomen in de Nota procedure aanlevering SiSa-verantwoordingsinformatie 2023 in bijlage 2 van de Regeling Informatieverstrekking SiSa. Wij hebben bij de controle van de baten en lasten, alsmede de balansmutaties met betrekking tot specifieke uitkeringen dezelfde materialiteit toegepast als bij de controle van de jaarrekening. Onze controle bestond onder andere uit:

- Het identificeren en inschatten van de risico's dat baten en lasten alsmede de balansmutaties met betrekking tot de specifieke uitkeringen als gevolg van fouten of fraude niet in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.
- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de Gemeenschappelijke Regeling.
- het evalueren of de baten en lasten alsmede de balansmutaties met betrekking tot de specifieke uitkeringen in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening en de accountantscontrole

Verantwoordelijkheden van het dagelijks bestuur en het algemeen bestuur voor de jaarrekening

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor:

- het opmaken en het getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het BBV, alsmede voor het opstellen van het jaarverslag in overeenstemming met het BBV;
- de financiële rechtmatigheid van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten en balansmutaties in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving, waaronder verordeningen, opgenomen bepalingen;
- het getrouw toelichten van de financiële rechtmatigheid in de jaarrekening; en voor
- een zodanige interne beheersing die het dagelijks bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van het normenkader voor de financiële rechtmatigheid mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het dagelijks bestuur de veronderstellingen inzake de financiële risico's in relatie tot de financiële positie onderbouwen en afwegen of de Gemeenschappelijke Regeling in staat is de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen zonder tussenkomst van de toezichthouder. Het dagelijks bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de financiële risico's kunnen worden opgevangen toelichten in de jaarrekening.

Het algemeen bestuur is verantwoordelijk voor het vaststellen van het normenkader voor de financiële rechtmatigheid en het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de Gemeenschappelijke Regeling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze doelstellingen zijn een redelijke mate van zekerheid te verkrijgen over de vraag of de jaarrekening als geheel geen afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of van fouten en een controleverklaring uit te brengen waarin ons oordeel is opgenomen. Een redelijke mate van zekerheid is een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid en is geen garantie dat een controle die overeenkomstig de controlestandaarden is uitgevoerd altijd een afwijking van materieel belang ontdekt wanneer hier sprake van is.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Een meer gedetailleerde beschrijving van onze verantwoordelijkheden is opgenomen in de bijlage bij onze controleverklaring.

Eindhoven, 19 juni 2025

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.

Origineel getekend door:

A.C.M. Kros RA

Bijlage bij onze controleverklaring over de jaarrekening 2024 van omgevingsdienst Haaglanden

In aanvulling op wat is vermeld in onze controleverklaring hebben wij in deze bijlage onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening nader uiteengezet en toegelicht wat een controle inhoudt.

De verantwoordelijkheden van de accountant voor de controle van de jaarrekening

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel-kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Bado, het controleprotocol dat is vastgesteld door het algemeen bestuur op 3 juli 2024, het Controleprotocol WNT 2024, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen.

Onze controle bestond onder andere uit:

- Het identificeren en inschatten van de risico's dat
 - de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude,
 - baten en lasten alsmede de balansmutaties als gevolg van fouten of fraude niet, in alle van materieel belang zijnde aspecten, rechtmatig tot stand zijn gekomen.
- Het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing van de Gemeenschappelijke Regeling.
- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de Gemeenschappelijke Regeling.
- Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het dagelijks bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan.

- Het vaststellen dat de door het dagelijks bestuur gehanteerde afweging dat de Gemeenschappelijke Regeling in staat is de risico's vanuit de reguliere bedrijfsvoering financieel op te vangen aanvaardbaar is. Ook het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de Gemeenschappelijke Regeling haar financiële risico's kan opvangen. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat de Gemeenschappelijke Regeling financiële risico's niet kan opvangen.
- Het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen en het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met het algemeen bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.